

ЦЕРКВА ІСУСА ХРИСТА СВЯТИХ ОСТАННІХ ДНІВ • КВІТЕНЬ 2013

Ліягона

Ісус Христос:
Викупитель і
Взірець, сс. 18, 26

Друзі—це люди, які ... с. 52

Чи ти навернений?
10 способів про це дізнатися, с. 56

Як поговорити з дітьми
про храми, сс. 62, 64

*“Світло
Христа—це
божественна
сила або
вплив, що йде
від Бога через
Ісуса Христа.
Вона дає
світло і життя
всьому”.*

Старійшина Річард Г.
Скотт, з Кворуму
Дванадцятих Апостолів,
“Спокій совісті, спокій
розуму”, Ліягона,
лист. 2004, с. 15.

ПОСЛАННЯ

- 4** **Послання Першого Президентства: Він воскрес**
Президент Генрі Б. Айрінг
- 7** **Послання візитного вчителювання: Храмові завіти**

СТАТТІ

- 12** **Смерть і життя: погляд піонерів на воскресіння**
Піонери і пророки раннього періоду історії Церкви свідчать про надію, яку несе воскресіння.

НА ОБКЛАДИНЦІ

Перша сторінка обкладинки: Фотоілюстрація Тіма Таггарта, © IRI. Четверта сторінка обкладинки: Фотоілюстрація Метью Рійєра. Друга сторінка обкладинки: Фотографія Крістін Шумска.

18 Місія та служіння Ісуса Христа

Старійшина Рассел М. Нельсон
Ми можемо наслідувати п'ять аспектів Спасителевого життя, коли намагаємося йти за Ним і зрозуміти Його Спокуту.

26 Великодній тиждень

У останній тиждень Свого життя Спаситель здійснив найбільше з усіх чудес.

30 Як допомагати дітям готуватися до хрищення

Джессіка Ларсен і Марісса Уїддісон
Що можуть робити батьки, щоб хрищення їхньої дитини стало більш значущою подією?

34 Зачаровані храмом

Старійшина Жаїро Массагарді
Дізнайтеся, як храм може сприяти наверненню.

РУБРИКИ

- 8** **Блокнот квітневої конференції: Разом вивчати промови з генеральної конференції**
Грег Бетті
- 9** **Як навчати з брошури Заради зміцнення молоді: Чому важливо мати хороших друзів**
- 10** **У що ми віримо: Святий Дух вітає, надихає і свідчить**
- 36** **Голоси святих останніх днів**
- 74** **Церковні новини**
- 80** **До нових зустрічей: Пити з Джерела**
Аарон Л. Вест

40

40 Обирати найкраще

Метью Д. Фліттон

Щоб повністю присвятити себе євангелії Ісуса Христа, Суксу довелося відмовитися від дечого хорошого.

52

42 Запитання і відповіді

Як мені пояснити другові, чому порушення закону цнотливості—це погана ідея?

44 Як служити в покликаннях священства

Президент Томас С. Монсон
Дізнайтеся, що є ключовим у тому, щоб дотягнутися, навчитися і торкнутися життя людей, яким ви служите.

45 Місце для нас

46 Навіщо нам потрібна Книга Мормона?

Чотири пояснення того, чому Книга Мормона є важливою.

48 Зростання на родючому ґрунті: Вірна молодь в Уганді

Сінді Сміт
Ці молоді чоловіки і жінки зміцнюються завдяки жертві, яку вони приносять заради євангелії.

52 Заради зміцнення молоді: Хто є справжнім другом?

Елейн Ш. Дальтон

54 Звідки я знаю: Моє запрошення до спасіння

Емерсон Хосе да Сільва
Коли я нарешті прийняв запрошення друга, то зрозумів, що знайшов щось важливе.

56 Десять способів дізнатися про те, що ви навернені

Тайлер Ортон
Те, що я дізнався про навернення, допомагає мені прослідкувати свій розвиток у євангелії.

59 Плакат: Важка робота варта цього

Чи зможете ви в цьому номері знайти заховану Ліягону? Підказка: скористайтесь зором супергероя.

61

60 Маленький місіонер бабусі Дені

Емілія Марія Гуймарес Корреа
Любов Віктора до євангелії стала поштовхом до навернення його бабусі.

61 Особливий свідок: Чому Церква має таку довгу назву?

Старійшина М. Рассел Баллард

62 Прославляння храмів

Дарсі Дженсен
По всьому світу діти відзначають побудову храму в їхній місцевості.

64 Запитання і відповіді

Відповіді на такі запитання, як: Чому в нас є храми? Що в них відбувається?

65 Музика: Може сім'я святих жити вічно

Рут М'юір Гарднер і Ванья І. Уоткінс

66 Початкове товариство вдома: Ісус Христос відновив Свою Церкву в останні дні

68 Слідами історії: Де було організовано Церкву?

Джен Пінбороу

70 Для молодших дітей

81 Портрет пророка: Уїлфорд Вудраф

Перше Президентство: Томас С. Монсон,
Генрі Б. Айрінг, Дітер Ф. Ухтдорф

Кворум Дванадцятих Апостолів: Бойд К. Пекер,
Л. Том Перрі, Рассел М. Нельсон, Даллін Х. Оукс,
М. Рассел Баллард, Річард Г. Скотт, Роберт Д. Хейлз,
Джеффри Р. Холланд, Девід А. Беднар, Квентін Л. Кук,
Д. Тодд Крістофферсон, Ніл Л. Андерсен

Редактор: Крейг А. Кардон

Консультанти: Шейн М. Боуен, Бредлі Д. Фостер,
Крістоффер Голден молодший, Ентоні Д. Перкінз

Головний директор: Девід Т. Ворнер

Директор з питань підтримки

сім'ї і членів Церкви: Вінсент А. Вон

Директор церковних журналів: Аллан Р. Лойборг

Бізнес-менеджер: Гарф Кеннон

Головний редактор: Р. Вел Джонсон

Помічник головного редактора: Раян Карр, Ларен

Портер Гонт

Помічник з видання: Мелісса Зентено

Редколегія: Сюзен Берретт, Девід Діксон, Девід А.
Едвардс, Метью Д. Фліттон, Мінді Рей Фрідман, Геррі Х.
Гарф, Дженіфер Грейс Джоунс, Хікарі Лофтус, Майкл Р.
Морріс, Річард М. Ромні, Пол Ванденберге, Джулія Вудбері

Головний директор художнього відділу:

Дж. Скотт Кнудсен

Керівник художнього відділу: Тедд Р. Петерсон

Дизайнери: Дженетт Ендрюс, Фей П. Ендрюс, С. Кімбол
Ботт, Томас Чайлд, Керрі Ліні С. Геррін, Коллін Хінклі,
Ерік П. Джонсен, Скотт М. Муй, Бред Тер

Координатор з прав власності: Колліт Небекер Он

Керівник видавництва: Джейн Енн Пітерс

Склад видавництва: Конні Боуторп Брідж, Говард
Дж. Браун, Джулі Бурдетт, Брайан В. Джиджі, Кетлін
Говард, Деніс Кірбі, Джинні Дж. Нільсон, Ту Пілчер,
Гейл Тейт Рафферті

Підготовка до друку: Джефф Л. Мартін

Відповідальний за друк: Крейг К. Седжвік

Відповідальний за розповсюдження: Еван Ларсен

За інформацією щодо передплати і цін поза межами
Сполучених Штатів і Канади зайдіть на сайт store.lds.org
або звертайтеся до місцевого розподільного центру
Церкви або керівника приходу чи філії.

Рукописи і запитання надсилайте он-лайн на
сайті liahona.lds.org; поштою до *Liahona*, Rm. 2420,
50 E. North Temple St., Salt Lake City, UT 84150-0024, USA;
або електронною поштою на адресу:
liahona@ldschurch.org.

Ліягона (слово з Книги Мормона, що означає "компас"
або "дороговказ") друкується: албанською, англійською,
біслама, болгарською, вірменською, в'єтнамською,
голландською, грецькою, датською, естонською,
індонезійською, ісландською, іспанською, італійською,
камбоджійською, китайською, кірибаті, корейською,
китайською (спрощеною), латвійською, литовською,
мальгаською, маршалійською, монгольською,
німецькою, норвезькою, польською, португальською,
російською, румунською, самоанською, себуано,
словенською, суахілі, тагальською, тайтянською, тайською,
тонганською, угорською, українською, урду, фіджійською,
фінською, французькою, хорватською, чеською,
шведською та японською мовами. (Періодичність
видання різна в залежності від мови).

© 2013 by Intellectual Reserve, Inc. Усі права застережено.
Printed in the United States of America.

Текст та ілюстрації з *Ліягони* можна копіювати для
разового некомерційного церковного або домашнього
використання. Ілюстративні матеріали не можна
копіювати, якщо інше не зазначено у відповідному
місці біля ілюстрації. Із запитаннями щодо авторських
прав звертайтеся до Офісу інтелектуальної власності
за адресою: Intellectual Property Office, 50 E. North
Temple St., Salt Lake City, UT 84150, USA; електронна
адреса: cor-intellectualproperty@ldschurch.org.

For Readers in the United States and Canada:

April 2013 Vol. 16 No. 4. LIAHONA (USPS 311-480)
Ukrainian, (ISSN 1096-5173) is published monthly by The
Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North
Temple St., Salt Lake City, UT 84150. USA subscription price
is \$10.00 per year; Canada, \$12.00 plus applicable taxes.
Periodicals Postage Paid at Salt Lake City, Utah. Sixty days'
notice required for change of address. Include address
label from a recent issue; old and new address *must* be
included. Send USA and Canadian subscriptions to Salt Lake
Distribution Center at address below. Subscription help
line: 1-800-537-5971. Credit card orders (Visa, MasterCard,
American Express) may be taken by phone. (Canada Poste
Information: Publication Agreement #40017431)

POSTMASTER: Send address changes to Salt Lake
Distribution Center, Church Magazines, PO Box 26368,
Salt Lake City, UT 84126-0368.

Ідеї для домашнього сімейного вечора

У цьому номері є статті та вправи, якими можна скористатися на домашньому
сімейному вечорі. Далі подано кілька прикладів.

ФОТОІЛЮСТРАЦІЯ КОУДІ БЕЛП ОІРІ

"Місія та служіння Ісуса Христа",

с. 18: старійшина Рассел М. Нельсон
розповідає про п'ять аспектів життя Ісуса
Христа, які ми можемо наслідувати.

Ви можете обговорити ці аспекти і те,
як застосовувати їх у своєму житті. Ви
можете прочитати історію з Писань про
Спасителеве життя або переглянути
відео, створені за біблійними сюжетами
(biblevideos.lds.org), де змальовано один
з тих аспектів. На закінчення ви можете
свідчити про Його життя і місію та заспі-
вати гімн "Дай святості більше" (Гімни,
№ 66).

"Хто є справжнім другом?" с. 52:

Ви можете почати із запитання про те,
хто є справжнім другом. Прочитайте

визначення Роберта Д. Хейлза і обгово-
ріть, якими друзями ми повинні бути. Ви
можете переказати історію про той час,
коли хтось ставився до вас, як справж-
ній друг, і поговорити про якості, які
допомагають членам сім'ї бути кращими
друзями іншим людям.

"Прославляння храмів" с. 62: Разом
із сім'єю подивіться на фото, де зобра-
жено, як по-різному діти святкують появу
храму. Ви можете показати зображення
найближчого до вас храму і погово-
рити про те, чому храми є важливими.
Наголосіть, що сім'я може запечататися
лише у храмі. Ви можете в кінці заспівати
пісню "Може сім'я святих жити вічно",
(с. 65).

ВАШОЮ МОВОЮ

Ліягона та інші церковні матеріали доступні багатьма мовами на сайті
languages.lds.org.

ТЕМАТИЧНИЙ ПОКАЖЧИК

Номери сторінок відповідають першій сторінці статті.

Викладання, 8, 9, 30

Відновлення, 66

Віра, 48

Воскресіння, 4, 12, 26

Вудрафф, Уілфорд, 81

Генеральна конферен-
ція, 8, 37

Дружба, 9, 52, 54

Жертвування, 40

Завіти, 7

Ісус Христос, 4, 18, 26

Книга Мормона, 46

Місіонерська робота,
34, 39, 48, 52, 54, 60

Молитва, 18, 45

Навернення, 34, 54,
56, 60

Надія, 12

Наполегливість, 59

Натхнення, 36, 38

Норми, 42, 45

Обряди, 18

Одкровення, 10, 46

Послух, 40, 42, 56

Приклад, 48

Причастя, 18

Пріоритети, 40

Радість, 37

Святий Дух, 10, 36

Священство, 44

Сім'я, 30, 65

Служіння, 44, 70

Смерть, 4, 12, 39

Сміт, Джозеф, 66

Спокута, 18, 26, 45

Храми, 34, 62

Храмова робота, 7, 64,
38, 65, 80

Хрищення, 30

Церковний устрій, 61

Цнотливість, 42

**Президент
Генрі Б. Айрінг**

Перший радник у
Першому Президентстві

Він воскрес

Свідчення про реальність Воскресіння Ісуса Христа є джерелом надії та рішучості. І це може відчувати кожна дитина Бога. Так було зі мною літнього червневого дня 1969 року, коли померла моя мама, і так триває упродовж років з того часу й триватиме, доки я знову її не побачу.

Сум, викликаний тимчасовою розлукою, відразу ж змінився радістю. Це була не просто надія на радісне возз'єднання. Завдяки тому, що Господь так багато всього відкрив через Своїх пророків і завдяки тому, що Святий Дух підтвердив мені істину про Воскресіння, я можу уявити, якою буде зустріч з нашими освяченими воскреслими рідними:

“Це ті, хто вийде у воскресінні праведних. ...

Це ті, чий імена записано на небесах, де Бог і Христос є суддями для всіх.

Це ті, хто є праведниками, які стали досконалими через Ісуса, посередника нового завіту, Хто виконав цю досконалу спокуту через пролиття Своєї власної крові” (УЗ 76: 65, 68–69).

Оскільки Ісус Христос розірвав пута смерті, всі діти Небесного Батька, які народяться на світ, воскреснуть у тілі й ніколи більше не помруть. Тож моє і ваше свідчення про цю славетну істину може усунути біль від втрати улюбленого члена сім'ї чи друга і замінити його радісним передчуттям і твердою рішучістю.

Господь дав нам усім дар воскресіння, завдяки якому наші душі будуть поміщені в тіла, позбавлені фізичних недоліків (див. Алма 11:42–44). Моя мама з'явиться молодою, сяючою, без слідів старіння чи

років фізичних страждань. Як вона, так і ми отримаємо це в дар.

Однак ті з нас, хто прагне бути з рідними навіки, має прийняти рішення бути гідним такого товариства, щоб жити там, де Батько і Його Улюблений воскреслий Син перебувають у славі. Це—єдине місце, де сімейне життя може тривати вічно. Свідчення про цю істину зміцнило мою рішучість зробити все можливе, щоб завдяки дії Спокути у нашому житті я сам і мої близькі були гідні найвищого ступеня целестіальної слави (див. УЗ 76:70).

У пошуках вічного життя Господь забезпечує нас до-роговазком, який міститься в причасних молитвах і який допоможе мені й вам. Нам пропонується оновлювати завіти хрищення під час кожних причасних зборів.

Ми обіцяємо завжди пам'ятати Спасителя. Символи Його жертви допомагають нам бути вдячними за надзвичайну ціну, яку Він сплатив, аби пута смерті було розірвано і ми отримали милість і прощення всіх гріхів за умови покаяння.

Ми обіцяємо дотримуватися Його заповідей. Коли ми читаємо Писання і слова сучасних пророків, слухаємо виступи промовців на причасних зборах, то згадуємо про свій завіт чинити так. Святий Дух нагадує нашому розуму й серцю про заповіді, які є для нас найнеобхіднішими у той день.

У причасних молитвах Бог обіцяє, що пошле Святого Духа, аби Він перебував з нами (див. Мороній 4:3; 5:2; УЗ 20:77, 79). Я зрозумів, що у цю мить Бог проводить зі мною щось на зразок особистої співбесіди. Він звертає мою увагу на те, що із зробленого мною Йому до вподоби, у чому мені необхідно покаятися і просити

ЯК НАВЧАТИ З ЦЬОГО ПОСЛАННЯ

Ми повинні "застосову[вати] усі писання до нас, щоб були вони нам на користь і в науку" (1 Нефій 19:23). Ви можете прочитати причасні молитви, що містяться в Ученні і Завітах 20:76–79. Прочитавши вчення президента Айрінга стосовно причасних молитов, ви можете запропонувати тим, кого навчаєте, поміркувати, як ці молитви можуть скеровувати їхнє життя і допомагати повернутися в присутність Небесного Батька та Ісуса Христа, щоб жити з Ними знову.

прощення, а також нагадує імена і обличчя людей, яким я маю послужити заради Нього.

З роками цей повторюваний процес перетворив надію на почуття милосердя і приніс запевнення, що завдяки

Спасителевим Спокуті та Воскресінню милість поширюється і на мене.

Я свідчу, що Ісус є воскреслим Христом, нашим Спасителем, нашим досконалим прикладом і провідником до вічного життя. ■

Ваша особиста співбесіда з Богом

Президент Айрінг навчає, що коли ми слухаємо причасні молитви, то можемо уявляти, що маємо особисту співбесіду з Богом. Президент Айрінг думає про такі три аспекти. Ви можете написати ці запитання у свій щоденник і розмірковувати над ними кожного недільного дня цього місяця. Коли ви, розмірковуючи, отримуєте

спонукання від Святого Духа, ви також можете записувати їх у щоденник.

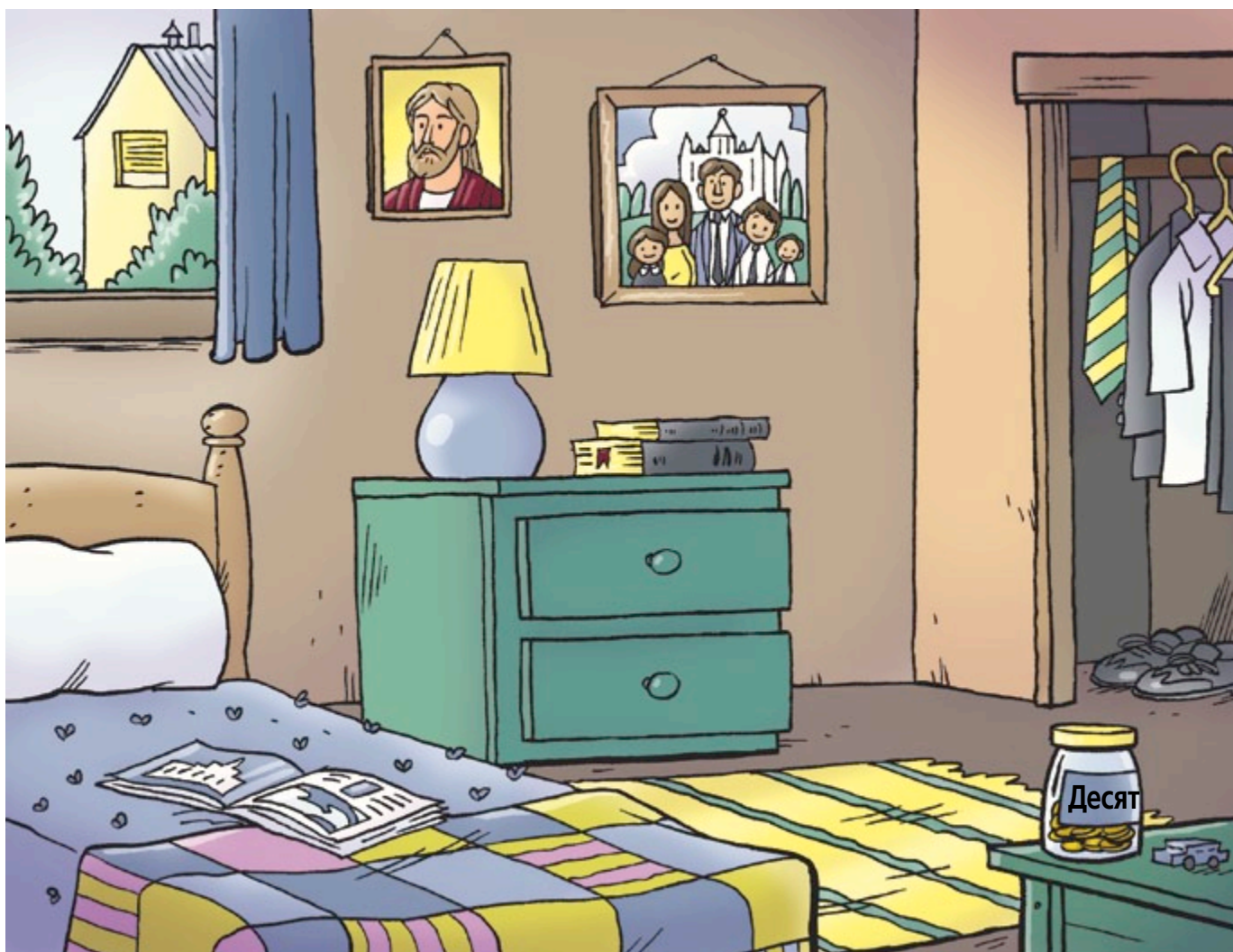
- Що зі зробленого мною є приємним для Бога?
- У чому мені треба покаятися і за що просити прощення?
- Кому, за бажанням Бога, мені слід послужити?

ДІТЯМ

Завжди пам'ятати Ісуса

Джейкоб намагається "завжди пам'ятати" Спасителя (УЗ 20:77). Оглянь його спальню.

Що, як ти помітив, допомагає йому завжди пам'ятати Ісуса?

З молитвою вивчіть поданий матеріал і, якщо це доречно, обговоріть його з сестрами, яких ви відвідуєте. Звертайтеся до запитань, які допоможуть вам зміцнити ваших сестер і перетворити Товариство допомоги на активну частину свого власного життя. Більш докладна інформація міститься на сайті reliefsociety.lds.org.

Храмові завіти

“Спасительні обряди, які отримують у храмі і які дають нам можливість одного дня повернутися до Небесного Батька, маючи вічні сімейні стосунки, й бути обдарованими благословеннями й силою згори, варті будь-яких жертв і будь-яких зусиль”¹, — сказав Президент Монсон. Якщо ви ще не були у храмі, то можете підготуватися до отримання священних храмових завітів таким чином:

- Вірити в Небесного Батька, Ісуса Христа і Святого Духа.
- Зміцнювати свідчення про Спокуту Ісуса Христа і відновлену євангелію.
- Підтримувати сучасного пророка і дослухатися до нього.
- Бути гідними храмової рекомендації, сплачуючи десятину, будучи морально чистими, чесними, дотримуючись Слова мудрості і живучи за вченнями Церкви.
- Віддавати час, таланти і кошти, щоб допомагати у розбудові Господнього царства.
- Брати участь у сімейно-історичній роботі².

Далі Президент Монсон навчав: “Якщо ми пам’ятаємо про завіти, які ... укладаємо [у храмі], у нас буде більше сил зносити будь-яке випробування і долати будь-яку спокусу”³.

З Писань

Учення і Завіти 14:7; 25:13; 109:22

ПОСИЛАННЯ

1. Томас С. Монсон, “Святий храм—маяк світові”, *Ліягона*, трав. 2011, с. 92.
2. Див. *Дочки в Моєму царстві: Історія і спадок Товариства допомоги* (2011), с. 21.
3. Томас С. Монсон, *Ліягона*, трав., 2011, с. 93.
4. *Дочки в Моєму царстві*, с. 32.
5. Сара Річ в *Дочки в Моєму царстві*, с. 32.

Віра, сім’я,
допомога

З нашої історії

“Більше 5000 святих заповнило храм в Наву після його освячення. ...

Сила, міць і благословення храмових завітів мали підтримати святих останніх днів у їхній подорожі [на захід], де на них чекали холод, спека, голод, бідність, хвороби, нещасні випадки та смерть”⁴.

Як і багато сестер Товариства допомоги, Сара Річ служила храмовим працівником. Вона так розповідає про свій досвід: “Якби у нас не було віри і знання, якими ми були обдаровані у тому храмі під впливом Духа Господнього..., наша подорож була б схожа на стрибок у темряву. ...Та ми мали віру в нашого Небесного Батька, ... відчуваючи, що ми були Його вибраним народом, ... і замість суми ми відчували радість від того, що день нашого звільнення прийшов”⁵.

Вихід не був “стрибком у темряву” для жінок-святих останніх днів. Їх підтримували їхні храмові завіти.

Що я можу зробити?

1. Чи регулярно я поклоняюся у храмі?
2. Чи заохочую я своїх сестер отримувати храмові благословення?

РАЗОМ ВИВЧАТИ ПРОМОВИ З ГЕНЕРАЛЬНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Змінивши своє ставлення до перегляду конференції, ми почали набагато активніше обговорювати євангельські теми в нашому домі.

Грег Бетті

Упродовж років нам подобалося читати всією сім'єю виступи з генеральної конференції. Ми читали статтю за статтею. Коли ми починали, то просто сідали навколо стола і по черзі вголос читали по абзацу. Однак ми зрозуміли, що просто читали виступ спочатку до кінця, не зупиняючись для обговорень.

Аби прочитане приносило більше користі, ми з дружиною купили по примірнику журналу з матеріалами конференції для кожного члена сім'ї і запланували, яку кількість виступів нам слід вивчати щотижня, аби дочитати їх до наступної генеральної конференції. У деякі тижні ми читали по одному виступу, а інколи—по два, однак кожен вивчав один і той самий виступ і підкреслював уривки, які найбільше сподобалися. Тоді під час домашнього сімейного вечора ми навчали одне одного за допомогою підкреслених уривків.

Часто наші діти ставили запитання, які були початком обговорення, або ми з дружиною ставили запитання, основуючись на тому, що вивчили самі. Ми з трепетом слухали, як наші підлітки пояснювали свої відповіді на запитання,

ділячись тим, що засвоїли на семінарії, в церкві або під час особистого вивчення. Це стало чудовою нагодою для всіх нас постійно слухати невимушені свідчення в дуже затишній, спокійній обстановці.

Невдовзі ми зрозуміли, що ранкове вивчення Писань набрало такої ж форми. Іноді ми читали лише кілька віршів, поки був час швидко обговорити їх і те, як вони стосуються подій навколо нас.

Наші ранки тепер наповнені розмовами, сміхом і єдністю, перш ніж усі розбіжаться по своїх справах. Ми маємо міцне свідчення щодо поради нашого пророка навчатися і молитися кожного дня. Наша сім'я змінилася і стала такою, де ми навчаємося і зміцнюємося разом. Усе це сталося завдяки бажанню отримати трохи більше користі від генеральної конференції. ■

Грег Бетті живе в шт. Юта, США

ВИВЧАЙТЕ І ЗАСТОСОВУЙТЕ ПОСЛАННЯ З КОНФЕРЕНЦІЇ

“Пам'ятайте, що послання, які ми почули під час цієї конференції, будуть надруковані у травневому номері журналів *Ensign* і *Ліягона*. Я закликаю вас вивчати ці послання, розмірковувати над їхніми вченнями, а потім застосовувати у своєму житті”.

Президент Томас С. Монсон, “Заключні слова”, *Ліягона*, трав. 2010, с. 113.

ЧОМУ ВАЖЛИВО МАТИ ХОРОШИХ ДРУЗІВ

Друзі справляють сильний вплив на наші вчинки, особливо в молодості. “Вони впливатимуть на ваші думки та вчинки і навіть сприятимуть тому, якою людиною ви станете”¹. І якщо ви вибираєте хороших друзів, “Вони будуть для вас великою підтримкою і благословенням. Вони допомагатимуть вам бути кращою людиною і з ними вам буде легше жити за євангелією Ісуса Христа”².

На сторінках 52 і 53 цього номера, Елейн Ш. Дальтон, генеральний президент Товариства молодих жінок, навчає, як важливо шукати хороших друзів і бути хорошим другом. “Шукати в іншій людині найкраще, що в ній є,—в цьому і полягає дружба”,—каже вона.

Розвиток дружніх стосунків на таких принципах допоможе молоді сформувати тривалі стосунки і розвивати навички спілкування, що не обмежуються простою “дружбою” у соціальних мережах. Ви, батьки, можете допомагати дітям зрозуміти, як важливо бути хорошим другом і вибирати друзів, які заохочуватимуть їх жити за євангелією. Наведені далі пропозиції можуть стати в пригоді:

Рекомендації для навчання молоді

- Всією сім’єю досліджуйте Писання, знаходячи приклад хороших друзів. Обговоріть, які якості зробили цю дружбу

міцною. Ви можете розглянути приклад Давида і Йонатана (див. 1 Самуїлова 18–23), Рут і Ноомі (див. Рут 1–2) та Алми і синів Мосії (див. Мосія 27–28; Алма 17–20)³.

- Прочитай з брошури *Заради зміцнення молоді* розділ про друзів. Розкажіть своїм підліткам, як дружба впливала на ваше життя. Запрошуйте їх поділитися тим, як вони впливають на друзів і відчують на собі їхній вплив.
- Прочитайте статтю сестри Дальтон у цьому номері журналу. Поговоріть про мету її дочки Емі шукати хороших друзів. Допоможіть своїм дітям встановлювати цілі щодо того, яких друзів вони хочуть знаходити і якими друзями бути.
- Ви можете провести домашній сімейний вечір, щоб поділитися ідеями щодо того, як розвивати хороші дружні стосунки, наприклад: “Щоб мати гарних друзів, будьте самі гарним другом. Проявляйте щирий інтерес до інших людей; усміхайтесь і виявляйте свою турботу про них. Ставтеся до всіх з добротою і повагою, утримуйтеся від осудження і критики оточуючих”⁴.

Рекомендації для навчання дітей

- Бути другом—означає допомагати іншим. Прочитайте

УРИВКИ З ПИСАНЬ, ПРИСВЯЧЕНІ ДРУЖБІ

Приповісті 17:17; 18:24

Еклезіяст 4:9–10

Матвій 25:34–40

Лука 22:32

Мосія 18:8–9

статтю “Заступитися за Калеба” у березневому номері *Ліягони* за 2009 рік і поговоріть з дітьми про те, як вони можуть бути добрими до всіх, кого зустрічають.

- У будь-якій ситуації нам потрібно вирішити, якими друзями будемо. Разом заспівайте пісню “На Господа схожим бути”⁵ і потім поговоріть зі своїми дітьми про те, як вони у різних ситуаціях можуть бути хорошим другом, таким, як Спаситель. ■

ПОСИЛАННЯ

1. *Заради зміцнення молоді* (брошура, 2011), с. 16.
2. *Заради зміцнення молоді*, с. 16.
3. Див. Джеффри Р. Холланд, “Real Friendship,” *New Era*, June 1998, 62–66.
4. *Заради зміцнення молоді*, с. 16.
5. “На Господа схожим бути”, *Збірник дитячих пісень*, сс. 40–41.

СВЯТИЙ ДУХ ВТІШАЄ, НАДИХАЄ І СВІДЧИТЬ

Дар Святого Духа—одне з найбільших благословень, яке ми можемо отримати в цьому житті, бо Святий Дух втішає, надихає, застерігає, очищує і скеровує нас. Він може сповнити нас “надією і досконалою любов’ю” (Мороній 8:26). Він навчає “правд[і] про все” (Мороній 10:5). Ми отримуємо одкровення і духовні дари від Бога через Святого Духа. Що більш важливо, ми через Нього отримуємо своє свідчення про Небесного Батька та Ісуса Христа.

До свого хрищення ви могли час від часу відчувати Святого Духа. Але лише отримавши дар Святого Духа після хрищення, ви можете насолоджуватися постійним супроводом Святого Духа за умови, що

ви цього гідні. Цей дар було вам надано через покладання рук носієм Мелхиседекового священства (див. Дії 19:6; УЗ 33:15). З того часу кожного недільного дня ви можете поновлювати завіти хрищення, коли приймаєте причастя і таким чином отримуєте Господнє благословення, що Його Дух може “завжди бути” з вами (УЗ 20:77).

Святий Дух є третім членом Божества. Пророк Джозеф Сміт учив: “Батько має тіло з плоті й кісток, яке так само відчутне на дотик, як і людське; також Син; але Святий Дух не має тіла з плоті й кісток, але є особою з Духа. Якби це було не так, Святий Дух не міг би перебувати в нас” (УЗ 130:22).

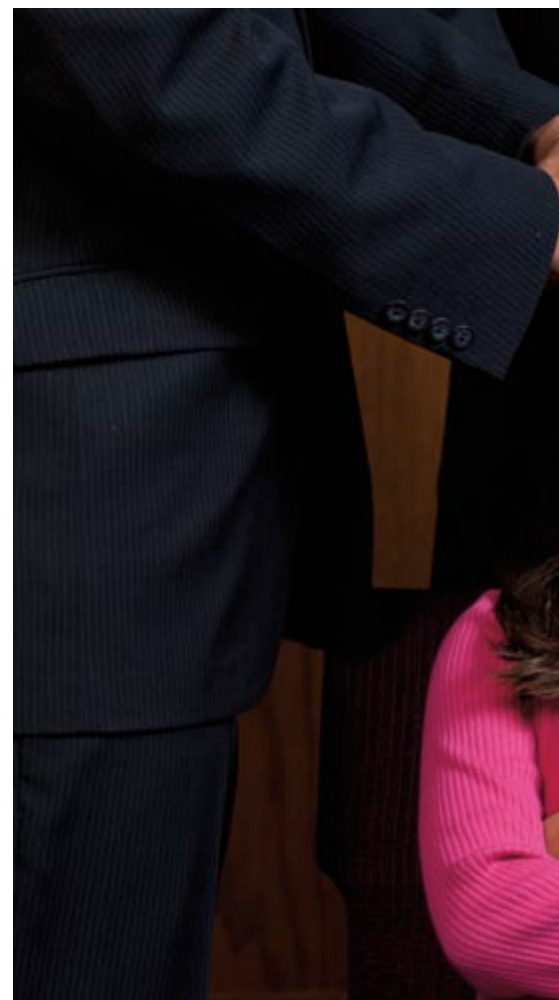
Оскільки “Дух Господа не живе в несвятих храмах” (Геламан 4:24), ми повинні бути гідними Його супроводу. Ми цього досягаємо, якщо, серед іншого, маємо чеснотні думки, живемо чесно і прагнемо виконувати заповіді. ■

Щоб отримати більш докладну інформацію, див. 2 Нефій 31:13, 17; 32:5; 3 Нефій 27:20; Мороній 10:5–8; Джозеф Сміт—Історія 1:70.

МИ НЕ ПОВИННІ ЛЕГКОВАЖНО СТАВИТИСЯ ДО ЦЬОГО ДАРУ

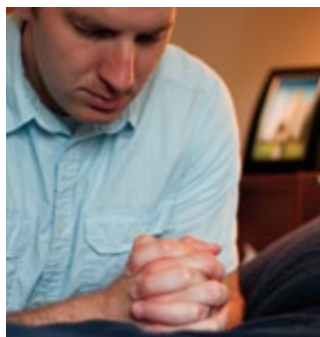
“Як і всі дари, цей дар повинен отримуватися і прийматися, аби мати від нього радість. Коли носії священства поклали руки на вашу голову і затвердили вас членом Церкви, ви чули такі слова: “Отримай Святого Духа”. Це не означає, що Святий Дух без усяких умов стане вашим постійним супутником. Писання застерігають нас, що Дух Господа не буде “перемагатися в людині навіки” (Буття 6:3). Коли нас конфірмовано, ми отримуємо *право* на напарництво Святого Духа, але це право ми повинні постійно заслуговувати через послух і гідність”.

Старійшина Джозеф Б. Віртлін (1917–2008), з Кворуму Дванадцятьох Апостолів: “Невимовний дар”, *Ліягона*, трав. 2003, с. 28.

Після отримання дару
Святого Духа ми можемо
робити багато всього, щоб
запрошувати Його вплив
у наше життя.

Молитися.

Вивчати Писання.

Гідно приймати причастя.

Служити в храмі.

Уникати аморальності в
медіа, користуватися чистою
мовою і мати чеснотні думки.

Смерть і ЖИТТЯ

ПОГЛЯД ПІОНЕРІВ НА ВОСКРЕСІННЯ

Як тільки навернені до Церкви почали переселятися до західної частини Сполучених Штатів, щоб приєднатися до святих, вони стикалися зі смертю, однак їх підтримувала нова віра у відновлену євангелію. Далі подано уривки з розповідей піонерів, де розповідається про надію святих на Воскресіння, а також наведено втішаючі вчення перших п'ятьох Президентів Церкви.

Розповідь одного батька-святого останніх днів зі Скандинавії, ім'я якого не збереглося. Його маленький син помер під час подорожі з Нью-Йорка до Юти у 1866 році:

“Разом з другом ми викопали невеличку могилу і в неї поклали тіло. Дитина померла від інфекційної хвороби. Не було нікого на тому похованні, не було ніякої церемонії, ні квітів, ні духовних пісень, ні слів похвали. Але перш ніж батько, який втратив дитину, мав вирушити далі, він промовив коротку освячувальну молитву своєю рідною мовою (датською), яка прозвучала так: ...

“Небесний Батьку! Ти дав мені цей маленький скарб—цього милого хлопчика, і зараз ти покликав його назад. Нехай ці останки спокійно спочивають тут до ранку воскресіння. Нехай буде Твоя воля. Амінь”.

Коли він підвівся з землі, його останніми словами були такі:

“Прощавай, мій любий Гансе, мій прекрасний хлопчику”. Потім, понуривши голову, з боєм у серці він твердо спрямував свій шлях до місця, де знаходився табір”¹.

Президент Джозеф Сміт (1805–1844):

“Яку втіху несе засмученим, на долю яких випало втратити чоловіка, дружину, батька, матір, дитину чи близького родича, знання, що хоч земна шкіня залишається і розкладається, вони піднімуться знов, щоб жити у безкінечному паланні безсмертної слави, щоб більше ніколи не горювати, не страждати чи не помирати, але вони стануть спадкоємцями Бога і співспадкоємцями з Ісусом Христом”².

Джозеф Уотсон Янг (1828–1873), племінник Бригама Янга, який переїхав з Англії до Сполучених Штатів у 1853 році:

“Дуже сумно було ввіряти тіло близької людини мовчазній глибині посеред глухої ночі в присутності лише кількох одиноких свідків. ... На борту в нього не було ні родичів, ні близької людини, яка б сумувала за ним, хіба що його слуга. Отак в одну мить розбиваються найзаповітніші людські сподівання. Цей юнак залишив усе, щоб вирушити до Сіону, і його серце палало від передчуття яскравого майбутнього. Він зовсім не думав, що його тіло буде передано всепоглинаючим хвилям. Однак він помер не як ті, що не мають надії, бо він примирився з Богом, і він був абсолютно впевнений, що разом з праведними підніметься в ранок славетного воскресіння”³.

Справа:
Президент
Бригам Янг
Вгорі: Джозеф
Уотсон Янг.

Президент Бригам Янг (1801–1877):

“Якою темною долиною і питьмою є смерть! Як дивно переходити з цього стану існування, коли ми маємо фізичне тіло, до стану порожнечі! Якою темною є ця долина! Якою загадковою є ця дорога, і нам потрібно пройти її на самоті. Я б хотів сказати вам, мої друзі й брати, якби ми могли бачити речі такими, як вони є, і якими ми їх побачимо і зрозуміємо, ця темна тінь і долина є такою незначною, що після того як ми пройдемо її, ми обернемося, подивимося на неї й подумаємо:

“Ого! Так це ж найкраще в моєму існуванні, бо я перейшов від стану смутку, печалі, суму, горя, нещастя, болю, мук і розчарування до стану існування, в якому я можу насолоджуватися життям найповнішою мірою настільки, наскільки це можливо без тіла”⁴.

Ден Джоунс (1811–1862), валлійський навернений, який разом з пані Вільямс та іншими наверненими до Церкви, плыв до Сполучених Штатів у 1849 році:

“Стан пані Вільямс з Інісібонта поблизу Трегарона [Уельс] швидко погіршувався і за всіма ознаками було видно, що вона довго не проживе... Вона сказала, що найбільша честь, яку вона мала—це можливість стати членом істинної Церкви Сина Божого, що в неї не було страху в грудях від думки про інше життя і що її релігія зараз надає їй силу більше, ніж будь-коли до цього. ... Вона урочисто порадила синам залишатися вірними до смерті, щоб вони могли здобути разом з нею краще воскресіння. ... Вона була при пам’яті всю ніч, а за чверть по четвертій

наступного ранку її дух тихо відійшов, залишивши усмішку на губах”⁵.

Президент Джон Тейлор (1808–1887):

“Наскільки ж це є втішним для тих, кому випало оплакувати втрату дорогих друзів,—знати, що ми знову будемо спілкуватися з ними! Наскільки ж це радісно для всіх, хто жив згідно з принципами істини, даними через одкровення, мабуть, особливо для тих, чиє життя вже майже прожито, хто витримав спеку й тягарі [цієї земної] днини,—знати, що невдовзі ми розітнемо пута могили і піднімемося як живі й безсмертні душі, щоб насолоджуватися товариством наших справжніх і вірних друзів, щоб нас більше не засмучували зерна смерті, щоб завершити роботу, ввірену нам Батьком!”⁶

Справа:
Президент
Джон Тейлор
Вгорі: Ден
Джоунс.

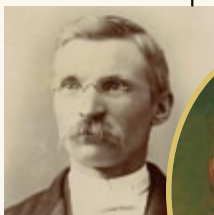
Ендрю Дженсон (1850–1941), датський емігрант, який у 1866 році йшов у загоні з ручними візками під керівництвом Ендрю Х. Скотта з Небраски, США, до Юти:

“Коли ми бачили їхні [наших супутників] тіла, покладені до матері-землі у пустині, ми всі плакали або боролися зі сльозами; бо від думки, що ми ховаємо близьких таким чином, коли друзі й родичі повинні негайно поспішати в дорогу, не маючи надії хоч колись знову повернутися до місця спочинку своїх рідних, було сумно і важко. ... Але їхні могили буде знайдено, коли в ранок першого воскресіння зазвучить труба ангела Гавриїла. Ці померлі віддали своє життя, прямуючи до Сіону. Господь покликав їх додому ще до того, як вони дісталися до пункту призначення. Їм не було дано побачити Сіон у плоті, але вони отримують славу і радість

пізніше. Вони померли, намагаючись слухатися Бога й дотримуватися Його заповідей. Благословенні ті, хто помер у [Господі]”⁷.

Президент Уїлфорд Вудрафф (1807–1898)

“Без євангелії Христової розлука, спричинена смертю, є одним з найсумніших предметів для роздумів; але як тільки ми отримуємо євангелію і пізнаємо принцип воскресіння, сум, смуток і страждання, породжені смертю, значною мірою відступають. Воскресіння мертвих постає перед просвіченим розумом людини, і вона має основу для покою свого духа. Це позиція святих останніх днів сьогодні. Ми дійсно знаємо це самі, ми не блукаємо в темряві в цьому питанні; Бог відкрив це нам, і ми дійсно розуміємо принцип воскресіння мертвих, а також те, що євангелія виводить життя і безсмертя на світло”⁸.

Справа: Президент Уїлфорд Вудрафф. Вгорі: Ендрю Дженсон.

Для зручності читання орфографію, розділові знаки та вживання великої літери узгоджено із сучасним правописом.

ПОСИЛАННЯ

1. Robert Aveson, “Leaves from the Journal of a Boy Emigrant,” *Deseret News*, Mar. 12, 1921, 4:7; available at lds.org/churchhistory/library/pioneercompanysearch.

2. *Учення Президентів Церкви: Джозеф Сміт* (2007), с. 54.
3. Joseph W. Young, *Journal*, Mar. 6, 1853, Church History Library, Salt Lake City, Utah; available online

Уільям Драйвер (1837–1920), піонер, який подорожував з Англії до Нью-Йорка, США, у 1866 році:

“Віллі, моя мила дитина, був у дуже тяжкому стані усю ніч до 7:30 ранку, коли його було позбавлено страждань. Нехай Бог благословить його ніжну душу. Як він страждав! Він помер через те, що на нього впав візок пана Полтера на Сент-Еннз-Хілл, Суррей, Англія. О, як мені важко пережити це велике горе. О Господи, допоможи мені Твоєю силою прийняти це, як з Твоєї руки, і дай мені сили більш сміливо

Справа:
Президент
Лоренцо Сноу.
Вгорі: Уільям
Драйвер.

й віддано служити Тобі. Дай мені жити так, щоб підготуватися до зустрічі з ним у щасливішому і кращому світі і з його дорогою сестрою Елізабет Мерієнн, і нехай я буду там під час воскресіння праведних, щоб зустрітися з ними”⁹.
Президент Лоренцо Сноу (1814–1901)
“У наступному житті ми матимемо тіла, які будуть уславлені й позбавлені хвороб та смерті. Немає нічого прекраснішого за людину у воскреслому і прославленому стані. Немає нічого приємнішого, ніж перебувати в такому стані і мати поруч наших дружин, дітей і друзів”¹⁰. ■

at mormonmigration.lib.byu.edu.

4. *Teachings of Presidents of the Church: Brigham Young* (1997), 273.

5. “A Letter from Capt. D. Jones to the Editor of *Udgorn Seion*,” in Ronald D. Dennis, *The Call of Zion: The Story of the First Welsh Mormon Emigration*, vol. 2 (1987), 164–165; available at mormonmigration.lib.byu.edu

6. *Учення Президентів Церкви: Джон Тейлор* (2002), сс. 50–51.

7. Andrew Jenson, *Journal*, Aug. 20, 1866, in *Journal History of The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints*, Oct. 8, 1866, Church History Library, Salt Lake City, Utah, 6; available at lds.org/churchhistory/library/pioneercompanysearch.

8. *Учення Президентів Церкви: Уілфорд Вудраф* (2004), с. 82.

9. Frank Driver Reeve, ed., *London to Salt Lake City in 1866: The Diary of William Driver* (1942), 42; available at mormonmigration.lib.byu.edu.

10. Lorenzo Snow, в *Conference Report*, Oct. 1900, 63.

Старійшина
Рассел М. Нельсон
З Кворуму
Дванадцятих Апостолів

Місія та служіння ІСУСА ХРИСТА

*Найкращий доказ поклоніння Ісусу—
це наше наслідування Його прикладу.*

Як один з “особлив[их] свідк[ів] імені Христа в усьому світі” (УЗ 107:23), я вважаю, що служу найкращим чином, якщо навчаю і свідчу про Нього. Спочатку я звернуся з тим самим запитанням, яке Він якось поставив фарисеям: “Що ви думаєте про Христа?” (Матвій 22:42).

Ці запитання часто виникають у моєму розумі під час зустрічі з провідниками урядів і різних релігійних деномінацій. Дехто визнає, що “Ісус був великим учителем”. Інші кажуть: “Він був пророком”. Ще інші взагалі нічого про Нього не знають. Нас це не повинно дивувати. Зрештою, лише відносно невелика кількість людей має істини відновленої євангелії, які маємо ми. Члени Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів є абсолютною меншістю серед тих, хто називає себе християнами.

Наші сьогоденні обставини були передвіщені Нефієм багато століть тому:

“І сталося, що я побачив церкву Агнця Божого, і кількісно вона була невеликою; ... проте я побачив, що церква Агнця, яка складалася з святих Бога, також поширилася по всьому лицю землі; і їхні володіння на лиці землі були невеликими. ...

І сталося, що я, Нефій, побачив, як сила Агнця Божого сходила на святих церкви Агнця, і на завітний народ Господа, який був розсіяний по всьому лицю землі; і були вони озброєні праведністю і силою Бога у великій славі” (1 Нефій 14:12, 14).

Та праведність, та сила і та слава—а в дійсності всі наші численні благословення—основуються на знанні про Господа Ісуса Христа, на послуху і вдячності Йому та нашій любові до Нього.

Під час Свого відносно короткого життя на землі Спаситель досягнув двох всеохватних цілей. Одна—це Його “робота і [Його] слава—здійснювати безсмертя і вічне життя людини” (Мойсей 1:39). Іншу Він сформулював просто: “Я вам прикладав, щоб і ви те чинили, як Я вам учинив” (Іван 13:15).

Його перша мета нам відома як Спокута. Такою була Його велична місія у смертному житті. Людям у давній Америці воскреслий Господь так сказав про Свою місію:

“Я прийшов у світ виконати волю мого Батька, тому що мій Батько послав мене.

І мій Батько послав Мене, щоб Мене було піднято на хресті; і після того як Мене було піднято на хресті, щоб Я міг привести всіх людей до Себе” (3 Нефій 27:13–14).

Продовжуючи Свою проповідь, Він розповів про Свою другу мету—бути прикладом: “Ви знаєте те, що ви повинні робити; ... бо те, що ви бачили, як Я робив, саме те будете ви робити” (3 Нефій 27:21).

Його перший меті я дав назву *місія*. Його другу мету я б хотів назвати Його *служінням*. Давайте проглянемо ці два компоненти Його життя—Його місію і Його служіння.

Місія Ісуса Христа—Спокута

Його місією була Спокута. Та місія належала лише Йому. Народжений від смертної матері й безсмертного Батька Він був єдиним, хто добровільно міг віддати Своє життя і повернути його знову (див. Іван 10:14–18). Славетні наслідки Його Спокути були безмежними і вічними. Він видалив жало смерті, тому сум, спричинений могилою, став тимчасовим (див. 1 Коринтянам 15:54–55). Про Його обов’язок здійснити Спокуту було відомо ще до Сотворіння і до Падіння.

Спокута була здійснена не лише для того, щоб уможливити воскресіння і безсмертя всього людства, але також для того, щоб ми могли отримувати прощення наших гріхів—за умов, встановлених Ним. Таким чином Спокута відкрила шлях, ідучи яким ми зможемо навіки об’єднатися з Ним і нашими сім’ями. Таке майбуття ми називаємо вічним життям—найбільшим з усіх дарів Бога людині (див. УЗ 14:7).

Ніхто більше не зміг би здійснити Спокуту. Жодна людина, навіть найбагатша і найвпливовіша, не може спасти жодну душу—навіть власну (див. Матвій 19:24–26). І від жодної іншої людини не буде вимагатися і їй не буде дозволено пролити кров заради вічного спасіння іншої людської істоти. Ісус здійснив це “один раз” для всіх (Євреям 10:10).

Хоча Спокуту було здійснено у новозавітні часи, про її важливість часто передрікали події старозавітних часів. Адам і Єва мали заповідь приносити жертви за “подобною жертви Єдинонародженого від Батька” (Мойсей 5:7). Як? Пролиттям крові. Їхній досвід підтверджує слова з Писань про те, що “душа тіла—в крові” (Левит 17:11).

Лікарі знають, що як тільки кров припиняє поступати до будь-якого органу, починаються проблеми. Якщо кров перестає поступати до ноги, може початися гангрена. Якщо не поступає кров у мозок, настає інсульт. Якщо кров перестає нормально циркулювати в коронарній артерії, може статися серцевий напад. А якщо не припинити кровотечу, наступає смерть.

Адам і Єва та покоління людей після них дізналися, що як тільки вони проляють кров тварини, вона перестає жити. Для їхнього обряду жертвоприношення не підходила *будь-яка* тварина. Це мав бути

Спаситель
почав
пролиття
Своєї крові за
всіх людей не
на хресті, де
страждання
Спокути за-
вершилися, а
в Гефсиман-
ському саду.

ЖІНКО, ОСЬ Твій СИН, (СТАВАТ МАТЕРЬ), ХУДОЖНИК ДЖЕЙМС ТІССО © BROOKLYN MUSEUM, БРУКЛІН, НЬЮ-Йорк, ВСТАВКА: ФРАГМЕНТ КАРТИНИ ХРИСТОС В ГЕФСИМАНІ, ХУДОЖНИК КАРЛ ГЕНРІХ БЛОХ

первісток від отари й до того ж без жодної вади (див. наприклад, Вихід 12:5). Ці умови також були символом майбутньої жертви безвадного Агнця Божого.

Адаму і Єві було дано заповідь: “Отже ти робитимеш усе, що робиш, в ім’я Сина, і ти каятимешся і прикликатиш Бога в ім’я Сина завжди” (Мойсей 5:8). З того часу й до зеніту часів принесення тварин у жертву продовжувало бути символом і натяком майбутньої Спокути Сина Божого.

Коли Спокуту було здійснено, та велична і остання жертва виповнила закон Мойсея (див. Алма 34:13–14) і припинила практику принесення в жертву тварин, яка навчала, що “життя душі [було] в крові” (Левит 17:11). Ісус пояснив, як складові стародавньої жертви були поглинуті Спокутою і як вони символічно вшановуються в обряді причастя. Знову зверніть увагу на поняття життя, тіло і кров:

“І сказав їм Ісус: “Поправді, поправді кажу вам: Якщо ви споживати не будете тіла Сина Людського й пити не будете крові Його, то в собі ви не будете мати життя.

Хто тіло Моє споживає та кров Мою п’є, той має вічне життя,—і того воскресну Я останнього дня” (Іван 6:53–54).

Завдяки Спокуті Ісуса Христа все людство—навіть всі, хто ще житиме,—буде викуплено. Спаситель почав пролиття Своїєї крові за всіх людей не на хресті, а в Гефсиманському саду. Там Він узяв на Себе тягар гріхів усіх людей, які жили, живуть чи житимуть. Під тим важким тягарем Він кровоточив кожною порою (див. УЗ 19:18). Нестерпна мука Спокути закінчилася на хресті Череповища.

Важливість Спокути була підсумована Джозефом Смітом. Він сказав: “Фундаментальними принципами нашої релігії є свідчення апостолів і пророків стосовно Ісуса Христа, що Він помер, був похований і піднявся на третій день, і вознісся на небеса. А все інше, що стосується нашої релігії, є лише додатком до цього”¹.

Маючи те повноваження і з глибокою вдячністю, я таким же чином навчаю і свідчу про Нього.

Служіння Ісуса Христа—Взірця для наслідування

Друга далекосяжна мета Господа у смертному житті—служити прикладом. Його земне служіння було

втіленням вірцевого життя. Він навчав, розповідав притчі, виголошував проповіді. Він творив чудеса, виявляв дітям людським любов, доброту і довготерпіння (див. 1 Нефій 19:9). Це включало і співчутливе застосування Ним влади священства. І Його праведний гнів, коли Він засуджував гріх (див. Римлянам 8:3) і коли перевертав столи грошомінам (див. Матвій 21:12). А також і Його душевний біль. Над Ним глузували, Його бичували, від Нього відмовився Його власний народ (див. Мосія 15:5). Його навіть зрадив один з Його учнів, інший— Його зрікся (див. Іван 18:2–3, 25–27).

Якими б чудовими не були акти Його служіння, вони не були й зараз не є при-
тамними лише Йому. Незчисленна кількість людей може наслідувати приклад Ісуса. Подібне служіння здійснювалося Його пророками і апостолами та іншими Його вповноваженими служителями. Багато людей зазнали переслідувань через Нього (див. Матвій 5:10; 3 Нефій 12:10). У наш час ви знаєте братів і сестер, які щиро намагаються—навіть ціною великих жертв—наслідувати приклад Господа.

Але так воно й має бути. На це Він і сподівається, дивлячись на нас. Господь просив нас наслідувати Його приклад. Його заклик безпомилково зрозумілий:

- “Якими людьми повинні ви бути? ... Такими самими, як Я є” (3 Нефій 27:27; див. також 3 Нефій 12:48).
- “Ідіть за мною,—Я зроблю вас ловцями людей” (Матвій 4:19).
- “Бо то Я вам приклада дав, щоб і ви те чинили, як Я вам учинив” (Іван 13:15; див. також Іван 14:6).

Ці та інші подібні вірші з Писань не просто пропозиція. Вони є божественним закликом до дії! Ми повинні наслідувати Його приклад!

Щоб нам легше було наслідувати Його, нам, мабуть, слід розглянути п'ять аспектів Його життя, які ми можемо наслідувати.

Любов

Якби мені треба було запитати, які якості Його життя ви назвали б у першу чергу, то, гадаю, що ви могли б назвати Його здатність любити. Це включає Його співчуття, доброту, милосердя, відданість, прощення, милість, справедливість та інші. Ісус любив Свого Батька і Свою матір (див. Іван 19:25–27). Він любив Свою сім'ю і святих (див. Іван 13:1; 2 Солунянам 2:16). Він любив грішника, відділяючи його від гріха (див. Матвій 9:2; УЗ 24:2). І Він навчав нас, як ми можемо виявляти любов до Нього. Він сказав: “Якщо ви Мене любите, Мої заповіді зберігайте” (Іван 14:15). Потім, щоб підкреслити, що Його любов не є *безумовною*, Він додав: “Якщо будете ви зберігати Мої заповіді, то в любові Моїй перебуватимете, як і Я зберіг Заповіді Мого Отця, і перебуваю в любові Його” (Іван 15:10; див. також УЗ 95:12; 124:87).

Ще одним виявом Спасителевої любові було Його служіння. Він служив Своему Батькові, Він служив людям, з якими жив і трудився. Ми маємо наслідувати Його приклад у обох напрямках. Ми маємо служити Богові, “ходити всіма Його дорогами, і любити Його” (Повторення 10:12, див. також 11:13; Ісус Навин 22:5; УЗ 20:31; 59:5). І ми маємо любити своїх ближніх, служачи їм (див. Галатам 5:13; Мосія 4:15–16). Ми починаємо з наших сімей. Глибока любов, що поєднує батьків з дітьми, посилюється завдяки служінню у той період життя, коли діти повністю залежні від батьків. Пізніше у житті вдячні діти можуть мати нагоду відплатити такою ж любов'ю, коли служать своїм престарілим батькам.

Риса, яка
вирізняла
Спаси-
телеве вчення
серед усіх, викла-
дених іншими
вчителями,
полягала в тому,
що Він навчав
істинам вічного
значення. Лише
Він міг відкрити
нашу мету в
житті.

ПРОПОВІДЬ НА ГОРІ, ХУДОЖНИК ДЖЕЙМС ТІССО; ВСТАВКА: ФРАГМЕНТ КАРТИНИ ХРИСТОС І БАГАТІЙ ІЮНАК, ХУДОЖНИК ГЕНРІХ ГОБМАН, З ЛЮБВЕНОГО ДОЗВОЛУ С. HARRISON CONROY CO.

Обряди

Другий аспект Спасителевого взірцевого життя— особлива увага, яку Він приділяв священним обрядам. Під час Свого земного служіння Він продемонстрував важливість спасительних обрядів. Іван Христитель охрестив Його у ріці Йордан. Навіть Іван запитував: “Навіщо?”

Ісус пояснював: “Бо так годиться *нам* виповнити усю правду” (Матвій 3:15; курсив додано). Не лише обряд мав велике значення, але і приклад, показаний Ісусом та Іваном.

Пізніше Господь запровадив обряд причастя. Він пояснив символізм причастя і роздав його священні символи Своїм учням (див. Матвій 26:26–28; Марк 14:22–24; Лука 24:30).

Наш Небесний Батько також дав настанови стосовно обрядів. Він сказав: “Ви маєте народитися знову в царстві небесному від води, і від Духа, і бути очищеними кров’ю, саме кров’ю Мого Єдиногонародженого; щоб ви були освячені від усього гріха і насолоджувалися словами вічного життя в цьому світі, і вічним життям у світі прийдешньому, саме безсмертною славою” (Мойсей 6:59).

Під час Господнього післяземного служіння були дані через одкровення вищі обряди піднесення (УЗ 124:40–42). Виконання цих обрядів відбувається у Його святих храмах. У наш час омовіння, помазання та ендаументи доступні тим людям, які належним чином підготували себе (див. УЗ 105:12, 18, 33; 110:9; 124:39). У храмі людина може запечататися до чоловіка або дружини, до предків і до нащадків (див. УЗ 132:19). Наш Учитель є Богом закону і порядку (див. УЗ 132:18). Його зосередженість на обрядах є дуже важливою складовою Його прикладу для нас.

Молитва

Третій аспект Господнього взірцевого служіння— це молитва. Ісус молився Своему Батькові Небесному і також навчав нас, як молитися. Ми маємо молитися Богові, Вічному Батькові, у ім’я Його Сина, Ісуса Христа, силою Святого Духа (див. Матвій 6:9–13; 3 Нефій 13:9–13; Joseph Smith Translation, Matthew 6:9–15). Мені подобається велична заступницька молитва Господа, записана в 17 розділі Євангелії від Івана.

У ній Син вільно спілкується з Батьком, просячи за учнів, яких Він любить. Це модель ефективної і співчутливої молитви.

Знання

Четвертий аспект Господнього прикладу—це використання Його божественного знання. Як я уже згадував раніше, багато нехристиян визнають, що Ісус був великим учителем. Дійсно, Він ним був. Але що насправді вирізняло Його як учителя? Чи був Він кваліфікованим викладачем інженерної справи, математики чи інших наук? Як Творець цього та іншого світів (див. Мойсей 1:33), Він безсумнівно міг ним бути. Або, як Автор Писань, Він міг дуже добре викладати композицію в літературі.

Риса, яка вирізняла Його вчення серед усіх викладених іншими вчителями, полягала в тому, що Він навчав істинам *вічного* значення. Лише Він міг відкрити нашу мету в житті. Лише через Нього ми могли дізнатися про своє *доземне* існування і наш *післяземний* потенціал.

Якось Взірцевий Учитель сказав Своїм скептично налаштованим слухачам, що у них є три свідки, які можуть свідчити про Нього:

- Іван Христитель.
- Справи, які здійснив Ісус.
- Слово Бога, Вічного Батька (див. Іван 5:33–37).

Далі Він наводить четвертого свідка: “Дослідіть-но Писання, бо ви думаєте, що в них маєте вічне життя,— вони ж свідчать про Мене!” (Іван 5:39).

Може здаватися, що слово *думати* у цій фразі не на своєму місці. Але воно є дуже важливим, беручи до уваги зміст послання, яке Ісус хоче донести. Він знав, що багато Його слухачів дійсно *думали*, що вічне життя було в Писаннях. Але вони помилялися. Самі по собі Писання *не можуть* дати вічне життя. Звичайно, є сила в Писаннях, але та сила йде від Самого Ісуса. Він є Словом: *Logos*. У Ньому сила вічного життя, у Тому, Хто “споконвіку бу[в] Слов[ом], а Слово в Бога було, і Бог було Слово” (Іван 1:1; див. також 2 Нефій 31:20; 32:3). Потім через упертість скептично налаштованих до Його вчення людей Ісус продовжував їм дорікати: “Та до Мене прийти ви не хочете, щоб мати [вічне] життя” (Іван 5:40).

Учитель міг приголомшити нас Своїм божественним знанням, але Він цього не зробив. Він поважає нашу свободу волі. Він дозволяє нам отримати радість відкриття. Він заохочує нас каятися в особистих помилках. Він дозволяє відчувати свободу, яка ґрунтується на бажанні підкоритися Його божественному закону. Так, те, як Він використовує Свої знання, є великим прикладом для нас.

Витривалість

П'ятий аспект Господнього служіння—це Його зобов'язання витерпіти до кінця. Він ніколи не ухилявся від виконання Свого завдання. Хоча Він зносив страждання, які нам важко уявити, Він жодного разу не похитнувся. Незважаючи на посилення випробувань, Він вистояв до кінця у здійсненні Свого завдання: викупити все людство від гріхів. Його останнім словом, коли Він висів на хресті, було таке: “Звершилось!” (Іван 19:30).

Застосування в нашому житті

Ці п'ять аспектів Його служіння можна застосовувати в нашому власному житті. Безсумнівно, найкращий доказ нашого поклоніння Ісусу—це наслідування Його прикладу.

Коли ми починаємо усвідомлювати, ким є Ісус і що Він для нас зробив, ми можемо зрозуміти, до певної міри, логіку першої і великої заповіді: “Люби Господа, Бога свого, усім серцем своїм, і всією душею своєю, і всім своїм розумом, і з цілої сили своєї!” (Марк 12:30). Іншими словами, усе, що ми думаємо, і робимо, і кажемо має бути наповнено любов'ю до Нього і до Його Батька.

Запитайте себе: “Чи є хтось, кого я люблю більше за Господа?” Тоді порівняйте свою відповідь з цими нормами, встановленими Господом:

- “Хто більш, як Мене, любить батька чи матір, той Мене недостойний”.
- Хто більш, як Мене, любить сина чи дочку, той Мене недостойний” (Матвій 10:37).

Любов до сім'ї та друзів, якою б великою вона не була, буде більш глибокою, якщо вона ґрунтується на любові до Ісуса Христа. Завдяки Йому батьківська

Земне служіння Господа було втіленням вірцевого життя. Він навчав, розповідав притчі, виголошував проповіді. Це включало і співчутливе застосування Ним влади священства.

любов до дітей сповнюється більшим сенсом як у цьому житті, так і в наступному. Усі стосунки, де люди виявляють любов одне одному, стають більш піднесеними завдяки Йому. Любов нашого Небесного Батька й Ісуса Христа наповнюють світлом, натхненням і мотивацією, щоб любити інших більш високою любов'ю.

Обряди допомагають зосередитися на служінні, що має вічну цінність. Батьки мають подумати, який обряд буде наступним для кожної дитини. Домашні вчителі мають подумати про те, який наступний обряд необхідно здійснити в кожній сім'ї, якій вони служать.

Спасителевий приклад *молитви* нагадує нам, що особиста молитва, сімейна молитва і сповнене молитви виконання наших доручень у Церкві має стати частиною нашого життя. Коли ми знаємо волю Батька і виконуємо її, то отримуємо значну духовну силу та впевненість (див. УЗ 121:45). Ми бажаємо бути саме там, де Господь.

Знання "про речі, як вони дійсно є, і про речі, як вони дійсно будуть" (Кн. Якова 4:13) дає нам можливість діяти, покладаючись на істинні принципи й доктрину. Це знання підніме нашу поведінку на інший рівень. Вчинки, які в іншому випадку могли б бути скеровані пожаданнями і емоціями, будуть витіснені вчинками, скерованими розважливістю та доцільністю.

Зобов'язання *витерпіти до кінця* означає, що ми не будемо просити звільнити нас від покликання служити. Це означає, що ми залишатимемося на шляху до гідної мети. Це означає, що ми ніколи не махнемо рукою на близьку людину, яка зійшла на манівці. І це означає, що ми завжди будемо плекати свої вічні сімейні стосунки навіть у важкі періоди хвороби, інвалідності або смерті.

Від усього свого серця я молюся, щоб вплив Господа, який є джерелом змін, залишив глибокий слід у вашому житті. Його місія і Його служіння можуть благословляти кожного з нас зараз і завжди. ■

З виступу на духовному вечорі в Університеті Бригама Янга, що відбувся 18 серпня 1998 року. Повний текст англійською мовою можна знайти на сайті speeches.byu.edu.

ПОСИЛАННЯ

1. Учення Президентів Церкви: Джозеф Сміт (2007), с. 51.

Великодній тиждень

Протягом останнього тижня свого життя наш Спаситель Ісус Христос здійснив Спокуту, яка включала в себе Його страждання у Гефсиманії, розп'яття на Голгофі і Воскресіння з гробниці.

На Нараді на небесах ще до сотворіння землі Небесний Батько виклав Свій план нам, Його дітям. Ми вигукували від радості, коли Небесний Батько обрав Ісуса Христа здійснити план спасіння (див. Йов 38:7 і Авраам 3:27). Народжений у Марії у Віфлеємі Ісус прожив безгрішне життя. Завдяки Його Спокуті ми можемо повернутися, щоб жити з нашим Небесним Батьком і отримати вічне життя. Ісус Христос прийде знову у силі й славі, щоб перебувати на землі впродовж Тисячоліття, і Він стане Суддею всіх людей у останній день.

Далі наведено фрагменти з відеофільмів, знятих за біблійними історіями, які змальовують останній тиждень Спасителевого життя. Ви можете почитати вірші з Писань, наведені під кожною ілюстрацією. Повну хронологію подій можна знайти в Bible Dictionary або Путівнику по Писаннях у статті “Євангелії. Узгодження Євангелій”. Відео на біблійні сюжети можна знайти на сайті biblevideos.lds.org.

ФОТОГРАФІЇ © IRI

За п'ять днів до Пасхи Ісус в'їхав у Єрусалим на віслику, як про це було пророковано. Люди вітали Його як свого Царя, вигукуючи "Осанна!" і встеляючи дорогу перед вісликом своїм одягом і пальмовим листям. (Див. Матвій 21:1–11; Марк 11:1–11; Захарій 9:9.)

Удруге під час Свого земного служіння Ісус очищує подвір'я храму. "Дім Мій—буде домом молитви", а ви робите з нього "печеру розбійників",—сказав він грошомінам (Матвій 21:13). Після того багато сліпих і кривих підійшло до Нього у храмі, і Він їх зцілив. Однак коли первосвященники та книжники побачили Його чудеса, то розгнівалися і шукали, як їм Його вбити. (Див. Матвій 21:12–17; Марк 11:15–19).

Ісус Христос, Єдинонароджений Син від Батька, у своїй поблажливості зійшов на землю, щоб викупити всіх людей від Падіння. (Див. 1 Нефій 11:16–22, 26–33; Алма 7:10–13).

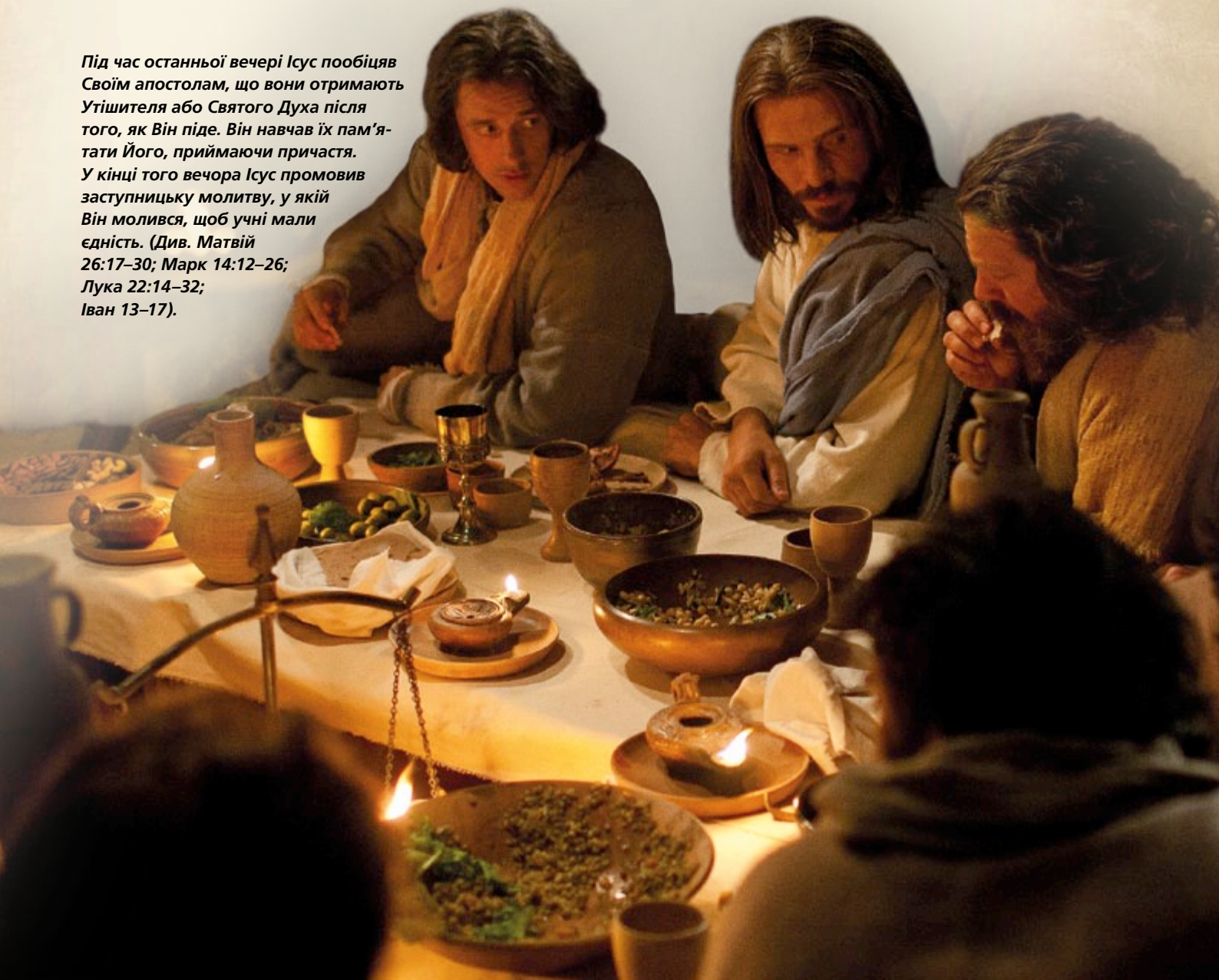

У Гефсиманському саду Спаситель став на коліна і молився. Його страждання за гріхи світу змусило Його "тремтіти від болю і кровоточити кожною порою, та страждати і тілом, і духом" (УЗ 19:18). Невдовзі після того Іуда Іскаріотський разом з групою озброєних чоловіків арештували Ісуса, а всі учні покинули Господа і втекли. (Див. Матвій 26:36–56; Марк 14:32–50; Лука 22:39–53).

Упродовж того тижня Спаситель виголосив одну зі своїх найнезабутніших проповідей, у тому числі Його вчення про лепту вдови. (Див. Марк 12:41–44; Лука 21:1–4).

Під час останньої вечері Ісус пообіцяв своїм апостолам, що вони отримають Утішителя або Святого Духа після того, як Він піде. Він навчав їх пам'ятати Його, приймаючи причастя. У кінці того вечора Ісус промовив заступницьку молитву, у якій Він молився, щоб учні мали єдність. (Див. Матвій 26:17–30; Марк 14:12–26; Лука 22:14–32; Іван 13–17).

Після несправедливого суду і жорстокого бичування Ісус Христос дозволив розп'ясти Себе, тим самим завершивши "велику і останню жертву", яка уможливила спасіння всіх дітей Божих (див. Алма 34:14–15). До настання ночі послідовники Ісуса зняли Його тіло з хреста і, загорнувши у льняну тканину й намастивши пахощами, поклали в гробницю. (Див. Матвій 27; Лука 23; Марк 15; Іван 19).

В неділю на світанку Марія Магдалина та інші вірні жінки прийшли до гробниці, щоб іще намастити пахощами тіло Ісуса. Вони побачили, що камінь гробниці було відкочено, і двох ангелів, які проголосили радісну новину: "Нема Його тут,— бо воскрес" (Матвій 28:6). Воскреслий Спаситель подолав фізичну смерть і дав можливість кожному з нас жити знову: "Бо так, як в Адамі вмирають усі, так само в Христі всі оживуть" (1 Коринтянам 15:22). (Див. Матвій 28; Марк 16; Лука 24; Іван 20). ■

Як допомагати дітям

ГОТУВАТИСЯ ДО ХРИЩЕННЯ

Джессіка Ларсен і Марісса Уїддісон

Співробітники редакції церковних журналів

Дитинство—це пора радісних першовідкриттів. Перша поїздка на велосипеді, перше відвідування школи або можливість вперше скуштувати якусь страву—ось лише кілька захоплюючих подій, що формують життя дитини. Ми, дорослі, маємо нагоду допомагати дітям на цьому шляху відкриттів. Ми, дорослі в Церкві, також маємо нагоду допомагати їм зростати в євангелії (див. УЗ 68:25). Що ми можемо робити, аби переконатися, що хрищення дитини—перший завіт, який людина укладає з люблячим Небесним Батьком—є прекрасною і значущою подією?

“Основною метою цієї Церкви є навчання молоді: в першу чергу вдома, а потім у церкві”,—навчав Бойд К. Пекер¹.

Далі наводяться приклади, в яких батьки діляться тим, як вони готували своїх дітей до священних обрядів та завітів хрищення і конфірмації.

Ми починаємо заздалегідь

“У той рік, коли дитині виповнюється сім років, саме час розпочинати”,—каже Лорі, мама чотирьох дітей. Разом з чоловіком вони навчають дітей про хрищення з дня їхнього народження. Однак коли дитині виповнюється сім років, сім'я розпочинає більш цілеспрямовану підготовку. Кожного місяця на домашніх сімейних вечорах вони проводять уроки, присвячені різним темам, пов'язаним з хрищенням, наприклад: завіти і приклад Ісуса.

Лорі каже, що уроки, які проводяться впродовж місяців до восьмого дня народження дітей, сповнені особливою турботи. Вона показує дітям одяг, який був на них, коли вони отримували ім'я і благословення, і вона розповідає про день, коли виконувався той обряд.

“Це найкращий час, щоб звернути увагу на благословення храмових завітів,—підкреслює Лорі.— Ми завжди під час навчання наголошуємо, що вибір охриститися—це перший крок у підготовці до отримання храмових благословень”.

Це стає справою всієї сім'ї

Моніка, мама чотирьох дітей, рекомендує, як тільки виникає нагода, залучати старших дітей допомагати молодшим братам і сестрам у підготовці. “Коли вони чують, як їхні брат або сестра-підлітки свідчать і розповідають про свій досвід, це дійсно сповнює їх силою”,—розповідає вона. Лорі додає, що іноді вони просять дітей, які готуються до хрищення, навчати своїх молодших братів і сестер тому, що засвоїли самі.

Ми користуємося цим, як місіонерським прийомом

Коли дочці Деніела виповнилося вісім років, він знав, що вона захоче запросити на хрищення друзів, які не є членами Церкви. Тож їхня сім'я вирішила підготувати запрошення на хрищення Еллісон, щоб вручити друзям у школі та по сусідству. Цих друзів попросили підготувати для хрищення по улюбленому уривку з Біблії. Після хрищення Еллісон підкреслила вірші у її новому примірнику Писань, а на полях написала імена друзів.

“Звичайно, ми, її сім'я, були задіяні в цій події. Але ми також дозволили дочці просто побути з друзями деякий час після хрищення і поговорити з ними про свої почуття,—розповідає Деніел.— Та мить була дуже зворушливою—бачити, як наша дитина показує приклад”.

Ми тренуємося проходити співбесіду з єпископом

Кімберлі, мама дітей, які наближаються віку хрищення, згадує, як вона приходила в офіс єпископа на співбесіду перед хрищенням, коли їй виповнилося вісім років. “Я так хвилювалася”,— розповідає Кімберлі.

Зараз вона хоче зробити все можливе, аби її діти не відчували такого страху. Разом з чоловіком вони розповідають дітям про співбесіду з єпископом і ставлять їм запитання про хрищення, створивши обстановку, подібну до тієї, в якій проводиться співбесіда. Ці співбесіди не просто знайомлять дітей з процесом співбесіди—вони також заохочують дітей глибше замислюватися про те, що для них означає завіт хрищення.

Ми маємо чудову можливість

Ці батьки відразу ж зазначають, що вони не роблять чогось надзвичайного, готуючи дітей до хрищення і конфірмації, але багато з них вживають слова “старанно” і “постійно”, аби описати уроки, які вони викладають упродовж років. “Ми пересвідчувалися, що наші діти розуміли важливість того кроку в їхньому житті, і що все це було важливо”,—каже Кімберлі.— Ми завжди робили все можливе, щоб самостійно готувати дітей і не сподівалися, що їх навчать цьому вчителі в Початковому товаристві”.

Яку чудову можливість ми маємо—допомагати дітям, яких ми любимо, у підготовці до хрищення і конфірмації! Коли ми з молитвою це робимо, Господь буде поруч, щоб перетворити цей перший досвід укладання завіту в надійний фундамент майбутнього духовного зростання. ■

На наступних двох сторінках містяться відповіді на деякі запитання, які виникають у дітей стосовно хрищення і конфірмації.

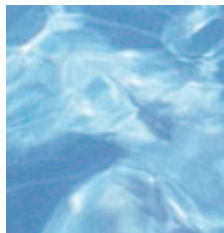
ПОСИЛАННЯ

1. Бойд К. Пекер, “Teach the Children”, *Liahona*, May 2000, 16.

Розуміти хрищення

Марісса Уїддісон

Співробітник редакції церковних журналів

Хто мене христитиме?

Яка б людина тебе не хрестила— вона повинна мати священство—силу діяти від імені Бога. Коли Ісус захотів охриститися, Він пішов до Івана Христителя, який мав священство (див. Матвій 3:13).

Людина, яка тебе христитиме, отримає дозвіл від твого єпископа або президента філії.

Чи потрібно мені бути під водою, щоб охриститися?

Ісус був охрищений зануренням. Це означає, що Він повністю був під водою і швидко знову піднявся з неї (див. Матвій 3:16). Саме так і буде охрищено тебе. Хрищення у такий спосіб нагадує нам, що ми залишаємо позаду своє старе життя і починаємо нове, присвячене служінню Богу і Його дітям.

Які обіцяння я даю, коли хрищуся?

Коли ти хрестишся, то укладаєш завіт, або двосторонню домовленість, з Небесним Батьком. Ти обіцяєш Йому, що робитимеш певні речі, а Він обіцяє благословити тебе. Цей завіт описано у причасних молитвах, які промовляються кожну неділю (див. УЗ 20:77–79). Ти обіцяєш:

- Пам'ятати Ісуса Христа.
- Дотримуватися Його заповідей.
- Взяти на себе ім'я Христа, що означає на перше місце у житті ставити Його роботу і виконувати те, що хоче Він, а не те, що хоче світ.

Якщо ти дотримуєшся цього обіцяння, Небесний Батько обіцяє, що Святий Дух буде з тобою і що твої гріхи буде прощено.

Що означає “Святий Дух”?

Дар Святого Духа є одним з найдорогоцінніших дарів нашого Небесного Батька. Твоє хрищення водою не є повним, поки чоловік, який має Мелхиседекове священство, не дасть тобі благословення для отримання Святого Духа (див. Іван 3:5).

Святий Дух є членом Божества. Він свідчить про Небесного Батька та Ісуса Христа і допомагає нам знати, що є істинним. Він допомагає нам бути духовно сильними. Він застерігає нас про небезпеку. Він допомагає нам навчатися. Святий Дух може допомагати нам відчувати Божу любов.

Коли тебе конфірмають членом Церкви, Святий Дух може бути з тобою завжди, якщо ти вибиратимеш істину.

Чому мені має бути щонайменше вісім років, щоб охреститися?

Господь навчає, що діти не повинні хреститися, поки не стануть достатньо дорослими, щоб розуміти різницю між правильним і неправильним, що, згідно з Писаннями, відбувається у вісім років (див. Мороній 8:11–12; УЗ 29:46–47; 68:27).

Старійшина
Жаїро Массагарді
Сімдесятник

Зачаровані храмом

Багато хороших людей вважають, що храм надихає на почуття, які можуть миттєво проникати у серце.

До того, як я був покликаний до Другого кворуму Сімдесятників, ми з дружиною провели кілька років на служінні у Бразильських храмах Кампінас та Сан-Паулу. У обох храмах мене часто дивувала їхня здатність настільки зачаровувати людей, які проїжджали повз них, що вони зупинялися, заходили й розпитували про храм.

Коли люди заходили, ми казали, що вони не можуть пройти далі, не отримавши відповідну підготовку. Потім ми пояснювали мету храму, розповідали про основні євангельські вчення і запрошували їх зустрітися з місіонерами. Для багатьох хороших людей сам по собі храм є величним місіонером, оскільки він надихає на почуття, які миттєво проникають у серце.

Ми з дружиною Елізабет знаємо про силу таких почуттів з власного досвіду. Приблизно 40 років тому один хороший друг і колега, член Церкви, почав згадувати про євангелію в повсякденних розмовах. Кілька разів він посилав до нас місіонерів. Нам подобалися місіонери і ми погодилися прослухати бесіди, але по-справжньому не зацікавилися тим, чого вони нас навчали.

Усе змінилося в жовтні 1978 року, коли мій колега запросив кількох друзів, у тому числі й нас, на дні відкритих дверей у храмі Сан-Паулу, Бразилія. Він за власний кошт орендував кілька автобусів, щоб його друзі могли побувати з ним у храмі, який знаходився від нас за 80 км.

Коли Елізабет увійшла до христильні, вона відчула щось таке, чого ніколи раніше не відчувала, те, що, як пізніше вона зрозуміла, є Святим Духом. Відчуття несло велику радість у серце. У ту мить вона зрозуміла, що Церква є істинною і що саме до цієї Церкви вона хоче приєднатися.

Подібне відчуття прийшло і до мене в кінці дня відкритих дверей, коли нас провели в кімнату для запечаткування і навчали про вічні сім'ї. Те вчення зворушило мене. Я досягнув успіхів в своїй кар'єрі, але вже давно відчував порожнечу в душі. Я не знав, чим заповнити ту порожнечу, та відчував, що це якимось чином пов'язано із сім'єю. Там, у кімнаті для запечаткування, все почало ставати на місця у моєму розумі й серці.

За кілька днів місіонери знову зв'язалися з нами. Цього разу ми були зацікавлені в їхньому посланні.

Старійшини заохочували нас гаряче молитися про істину. Я вирішив, що це єдиний спосіб, у який я *можу* молитися. Я знав, що не візьму на себе зобов'язання приєднатися до Церкви, якщо не матиму справжнього свідчення. Мене тривожило, як мені звернутися до Небесного Батька за цим підтвердженням, але в той же час я був упевнений, що Він мені відповість. Я розповів Йому про глибинні бажання свого серця і попросив дати таку відповідь, яка переконує мене, що я буду на правильному шляху, приєднавшись до Церкви.

Наступного тижня на Недільній школі

наш друг, який запросив нас на дні відкритих дверей храму, сидів позаду мене. Він нахилився і почав зі мною розмовляти. Слова, сказані ним, були саме тим знанням, про отримання якого я молився. Я не сумнівався, що через друга до мене промовляє Небесний Батько. У той час я був суворим, непоступливим чоловіком, але моє серце розтануло і я почав плакати. Коли мій друг закінчив говорити, то запропонував нам з дружиною охреститися. Ми погодилися.

31 жовтня 1978 року, менше ніж за місяць після нашого відвідування храму в Сан-Паулу, ми були охрищені й конфірмовані. Наступного дня ми брали участь у другій сесії освячення Бразильського храму в Сан-Паулу. Через рік ми повернулися до храму з двома синами, щоб запечататися сім'єю. Усі три події були прекрасними і незабутніми. Ми продовжували підтримувати ті почуття, регулярно відвідуючи храм упродовж років.

Через двадцять вісім років після нашого хрищення ми з дружиною знову знаходилися в Бразильському храмі Сан-Паулу. Мене щойно покликали президентом храму. То було так зворушливо для нас – пройти кімнатами дому Господа й знову відчуті ті ніжні почуття, які прискорили наше навернення.

Храм продовжує приносити велике щастя нам з дружиною. Коли ми бачимо молоде подружжя, яке заходить у храм, щоб запечататися сім'єю навічно, ми відчуємо велику надію.

Багато людей по всьому світу підготовлені, щоб почути євангельське послання. Вони відчувають таку ж спрагу, яку відчував і я 30 років тому. Храм і його обряди є достатньо потужними, щоб втамувати їхню спрагу й заповнити порожнечу. ■

ЩОСЬ З МОЇМ ЛІТАКОМ БУЛО НЕ ТАК

Одного вечора я вів свій літак, повний пасажирів, до зльотної смуги і в мене виникло відчуття, що щось не так з рульовим механізмом літака. Щоб переконатися у своїх відчуттях, я з'їхав з під'їздної дороги й зробив кілька поворотів на 360 градусів. Здавалося, що все гаразд.

Я міркував: “Чи слід мені злітати й довести пасажирів вчасно до їхнього місця призначення або краще повернутися назад?” Я знав, що повернення спричинить довгу затримку. Під'їзні путі односторонні. Мені доведеться чекати, поки диспетчери виділять для мене час, аби я міг повернути літак, рухаючись назустріч транспортному потоку.

Потім нам доведеться чекати, поки техніки обстежать літак. Затримка спричинить проблеми для авіакомпанії та пасажирів, яких хтось десь буде зустрічати й кому треба буде встигнути на інший рейс. Я також не знав, як відреагує служба технічної підтримки на мої слова про те, що літак має певні проблеми, якщо в мене немає ніяких підтверджень, крім сильного відчуття.

Як капітан літака я несу відповідальність за нашу безпеку, тож вирішив діяти відповідно до своїх відчуттів і повернувся.

Коли ми прибули до воріт, я сказав механіку, що мені здалося, ніби щось не так з літаком, але в чому

саме проблема, я не знаю. Він не повірив, що проблема взагалі існує.

“Можливо, то просто мокра дорога,— відповів він.— Можливо, ви з'їхали на асфальт”. Однак він погодився оглянути рульовий механізм носового штурвалу. Перевіривши його, він попросив мене висадити пасажирів, щоб мати змогу взяти літак на випробувальну поїздку.

Коли він повернувся через 30 хвилин, то був дуже стурбований. Під час випробувальної поїздки він почув уривчастий скрежет. Спробувавши натиснути на гальма під час розвороту, аби повернутися до воріт, він втратив контроль над літаком і мало не з'їхав з під'їздного шляху.

Ретельніший огляд виявив, що напередодні ввечері під час технічного огляду було допущено помилку в обслуговуванні системи гальм. Якби мені довелося садити літак після польоту, гальма не спрацювали б і я втратив би контроль над літаком.

Мені дали інший літак і я безпечно довів своїх пасажирів до місця призначення на три години пізніше.

Я вдячний, що дослухався до нашіптувань Духа. Я знаю, що Дух скерує нас, якщо ми хочемо мати провід Господа і дослухатися до отриманих спонукань. ■

Крейг Віллі, шт. Юта, США

Я не знав, як відреагує служба технічної підтримки на мої слова про те, що літак має певні проблеми, якщо в мене немає ніяких підтверджень, крім сильного відчуття.

ЗНАЙТИ РАДІСТЬ У ЖИТТІ

Одного разу я читала виступ старійшини Річарда Г. Скотта, з Кворуму Дванадцятьох Апостолів, на генеральній конференції. Хоча я вже чула і читала цей виступ раніше, одна фраза привернула мою увагу і не залишала мої думки.

Через кілька годин зайшов мій син, який жив на квартирі зі своїми друзями. Він відслужив місію повного дня і провчився кілька семестрів у коледжі. Він не знав, що саме йому слід вивчати і яку кар'єру обрати. Оскільки він відчував пригнічення і вважав, що на той момент коледж був марнуванням часу і грошей, то вирішив відкласти навчання і знайти повноцінну роботу.

Він сказав, що його друг запропонував разом з ним поїхати на Багамські чи Карибські острови, знайти там роботу й порозважатися кілька місяців. Моему синові дуже подобалася така перспектива. Я відразу ж зрозуміла, яким привабливим це здавалося молодому хлопцеві.

Саме в ту мить мені пригадалися вражаючі слова старійшини Скотта. Я взяла номер журналу *Ensign* і прочитала синові наступне: "Ви прийшли на землю з божественною метою. Не для того, щоб безкінечно розважатися чи постійно гнатися за задоволеннями. Ви тут, щоб бути випробуваними, щоб довести собі, що ви можете отримати додаткові благословення, які Бог має для вас. Вам доведеться приборкувати свій характер терпінням" ("Finding Joy in Life," *Ensign*, May 1996, 25).

Без жодних слів мій син узяв журнал, вийшов і прочитав увесь виступ. Пізніше він сказав, що не поїде на острови за пригодами.

З часом він вступив до поліцейської академії, де згодом познайомився зі своєю майбутньою дружиною. Вони уклали шлюб у храмі Меса, шт. Аризона, і зараз виховують трьох чудових дітей. У 2010 році мій син здобув ступінь бакалавра і по-справжньому "насолоджується життям".

Запропонована моему синові пригода могла б бути хорошою. Але з іншого боку, вона могла

бути духовно небезпечною. Кожного разу, коли я роздумую про той випадок, Дух зворушує моє серце.

Я вдячна за слова пророків і за те, що я отримала спонукання пригадати про виступ, який допоміг мені скерувати сина. Я така вдячна, що мій син дослухався до Господнього послання і піддався впливу Духа. Я знаю, що багато благословень і лагідних милостей приходять тоді, коли ми слухаємо і виконуємо вчення Спасителя і Його служителів. ■

Карен Роквуд, шт. Айдахо, США

Коли син сказав, що один друг запрошує його поїхати на Багамські чи Карибські острови, аби кілька місяців порозважатися, мені пригадався виступ старійшини Скотта.

ЗВ'ЯЗОК ПЕРЕРВАВСЯ

У березні 1997 року, проживаючи в Російському місті Ростов-на-Дону, ми з чоловіком охристілися в Церкві Ісуса Христа Святих Останніх Днів.

Вивчаючи доктрини Церкви, я отримала відповіді на велику кількість запитань. Було цікаво дізнатися про план спасіння, у тому числі про хрищення за померлих. Я була здивована, коли дізналася, що ми можемо христитися за своїх померлих родичів.

Через рік після хрищення президент місії запропонував нам готуватися до відвідування храму. Під час підготовки ми почали досліджувати сімейну історію. Одного дня, розмірковуючи над тим, як мені виконувати цю роботу, задзвонив телефон. То була моя свекруха. Я запитала у неї, чи не пришле вона мені список померлих родичів по лінії чоловіка. Вона була здивована й відповіла, що хрищення за мертвих не є християнським ученням.

Це щось таке вигадане мормонами. Я не знала, як відповісти, тому що не знала посилань на Писання, які б пояснювали це вчення.

Поки я роздумувала над тим, як відповісти, зв'язок перервався. Якусь мить я не розуміла, що сталося, однак повісила слухавку й пішла у спальню. Я взяла Новий Завіт у руки, стала на коліна і помолилася, просячи Небесного Батька показати мені, де я можу знайти відповідь.

У кінці молитви я відкрила Біблію. Мені здавалося, ніби хтось сказав мені прочитати 29 вірш саме на тій сторінці, яку я відкрила. То був 15 розділ 1 Послання до коринтян, у якому йдеться про хрищення за мертвих.

Я була одночасно зворушена і здивована тим, що Небесний Батько відповів на мою молитву відразу ж. То було прекрасне відчуття.

Я глибоко замислилася над тим, що відбулося, коли раптом знову задзвонив телефон. То була моя свекруха, яка запитувала у мене, чому перервався зв'язок. Я відповіла, що не знаю, а потім попросила відкрити Біблію і прочитати 1 Коринтянам 15:29.

Через кілька днів на моєму столі лежав список імен померлих родичів. Моя свекруха прочитала той вірш і зараз вірить, що Спаситель викладав учення про хрищення за мертвих через апостола Павла.

Бог пообіцяв великі благословення тим, хто виконує Його викупительну роботу. Я знаю, що це істина. ■

Седа Меліксетян, Вірменія

Моя свекруха сказала мені, що хрищення за мертвих не є християнським ученням, це щось таке, вигадане мормонами.

ДЕ Я МОЖУ ВЗЯТИ ТАКИЙ ЖУРНАЛ?

Під час сімейної подорожі з Невади до Аляски у мене зав'язалася розмова з високою привабливою привітною жінкою, яка сиділа від мене через прохід.

Вона запитала мене, куди я лечу, і я відповіла, що ми прямуємо до Джуно, шт. Аляска, аби провідати сина і його сім'ю. Вона сказала, що сама з Лас-Вегаса. Потім, розхвилювавшись, додала, що летить до Джуно відвідати родичів чоловіка, які будуть проводити поминальну службу по ньому. Вона була з ним одружена 20 років. Він нещодавно помер від раку.

Я поглянула через прохід і подумала, яка я щаслива, що знаю план спасіння і що я храмовий працівник у храмі в Лас-Вегасі, шт. Невада. Я міркувала, що можу зробити для цієї жінки, щоб трохи її підбадьорити.

Раптом чітко, ніби я почула віддуння, у пам'яті виникла цитата з учення пророка Джозефа Сміта, яку мені дали на Товаристві допомоги. Коли він організовував Товариство допомоги, то зазначив, що сестри "поспішатимуть допомогти незнайомцев; вони прикладуть олію і вино до змученого серця стражденної людини; вони витиратимуть сльози сирот і звеселятимуть серце вдови" (*Учення Президентів Церкви: Джозеф Сміт* [2007], с. 458).

Я ще раз подивилася через прохід. Я бачила незнайомку, яка страждала, вдову зі змученим серцем. Я згадала, що того дня

Я міркувала, що можу зробити для цієї жінки, у якої нещодавно помер чоловік, щоб трохи її підбадьорити.

прочитала в липневому номері журналу *Ensign* за 2011 рік. Там було кілька надихаючих статей, які, на мою думку, могли її підбадьорити і втішити.

Я збрала всю свою сміливість, розгорнула журнал на одній статті й попросила жінку прочитати її. Я уважно за нею спостерігала й була здивована, як вона читає рядок за рядком, не відриваючись. Закінчивши цю статтю, вона почала читати іншу.

Було видно, що щось з прочитаного зворушило її серце. Вона міцно притиснула до себе журнал,

а потім витерла зі щокли сльозу.

"Де я можу взяти такий журнал?"—запитала вона мене. Я сказала їй, що вона може залишити його собі. Потім вона знову почала його читати.

Коли ми прилетіли в Джуно, вона взяла мене за руку, поглянула прямо у вічі і сказала: "Дякую".

Я засвоїла великий урок завдяки цьому випадку. Нас оточують незнайомці зі змученими серцями, які потребують доброго слова заохочення і яким потрібно знати те, що знаємо ми, святі останніх днів. ■

Шарон Разер, шт. Невада, США

Іноді доводиться відмовлятися від чогось хорошого заради найкращого.

ОБИРАТИ **НАЙКРАЩЕ**

Метью Д. Фліттон

Співробітник редакції церковних журналів

Сукс Золтан з Сегеда, Угорщина, який займається греблею на байдарках, здивував свого тренера, сказавши, що не поїде до Німеччини на змагання.

“Поїздка співпадала з днем мого хрищення, тож я відмовився”, — сказав Сукс.

У 17 років Сукс виграв багато змагань з греблі на байдарках. Це популярний вид спорту в Угорщині, а Сукс успішно ним займався, настільки успішно, що міг стати професіональним спортсменом. Після того як він вирішив пропустити лише одне змагання, Сукс невдовзі повністю перестав займатися греблею. У нього з'явилося щось краще.

Сукс любив греблю на байдарках. Роками працюючи під наглядом тренера, він навчився контролювати себе, бути слухняним і старанно працювати. Сукс також навчився уникати тих речовин і звичок, які заважатимуть спорту. Те життя було нелегким. Він відчував самотність, а професійні заняття спортом забирали б ще більше часу. Професіонали займаються по 12 годин на день і мають брати участь у змаганнях у неділю.

“Гребля на байдарках забирала більшість мого часу, — розповідає

Сукс. — Я був просто фанатом. Через це багато чого в житті пройшло повз мене”.

Ось чому Сукс вирішив, що він не може присвятити себе і євангелії, і спорту. У 2004 році він сказав тренеру, що більше не буде плавати на байдарці.

На початку того ж року місіонери почали навчати маму Сукса. Він не брав участі в уроках. Він незадоволено погодився прийти на мамине хрищення. Але його серце зворушили відчуття, які охопили його, як тільки він увійшов до церковної будівлі. Сукс погодився зустрічатися з місіонерами частково тому, що між ними було багато спільного.

“Місіонери мене цікавили, бо вони були звичайними людьми, які жили за вищими нормами”, — каже він.

Завдяки вищим нормам, за якими Сукс уже жив як спортсмен, він відразу ж зрозумів цінність євангельського вчення. Через два місяці він охристився.

Спочатку він думав, що зможе займатися греблею на байдарках, але не брати участь у змаганнях у неділю. Але оскільки він така людина, яка, як тільки бере на себе відповідальність за справу чи діло,

хоче зробити його якнайкраще. Тож він вирішив повністю відмовитися від греблі.

Після хрищення він якось пробував займатися греблею на байдарках як хобі. В той час тренер попросив його допомагати навчати інших та організовувати подорожі, оскільки він більше не змагався. Але він не хотів братися за греблю на байдарках — чи за будь-яку іншу справу — яка б могла стати перешкодою на шляху учнівства.

Тож Сукс облишив греблю і повністю присвятив себе служінню в Церкві. Це його рішення було співзвучним рішенням, яке прийняв Президент Говард В. Хантер (1907–1995), коли одружився. Президент Хантер був талановитим музикантом, який грав на багатьох інструментах. Вечорами він грав у оркестрі, але стиль життя людей, з якими він спілкувався, суперечив євангельським нормам. Тож Президент Хантер відклав свої інструменти і брав їх у руки лише час від часу для сімейних співів¹.

Сукс сумує за греблею, але він розуміє, що його любов до цього спорту була досить сильною, аби змагатися і можливо перемогти його любов до Господа, якби він

Сукс Золтан з міста Сегед, Угорщина, відмовився від греблі на байдарках, щоб мати більше часу для євангелії.

продовжував займався тим, що пов'язане зі спортом.

Той же принцип можна застосувати до будь-якої діяльності, яка відводить нас від того, якими хоче бачити нас Бог. Для кожного з нас, можливо, краще прожити без певних речей—навіть якщо це щось хороше—ніж поставити під ризик наше вічне життя.

“Церква стала моїм життям,— каже Сукс.— Знаючи, що гребля на байдарках не може бути моєю професією, якщо я хочу залишатися активним, і що вона може бути хобі,—мені було легко її облишити. Натомість я хотів зосередитися на Небесному Батькові”.

Сукс почав вивчати євангелію з такою ж інтенсивністю, з якою він береться за будь-яку справу. Він поставив за мету служити на місії. Він хотів залишатися у своїй країні й навчати інших.

Він служив в Угорщині і зараз працює вчителем англійської мови в середній школі. Євангелія й досі для нього є головним пріоритетом. “Є те, від чого нам треба відмовитися, тому що воно стає на шляху до Бога,— каже він.— Легко відмовитися від чогось поганого, як тільки ми дізнаємося, що слід це зробити. Часто ми не розуміємо, коли треба відмовитися від чогось хорошого заради кращого. Ми думаємо, що оскільки це непогано, то можемо робити й продовжувати жити за Божим планом”. Але Сукс знає, що ми повинні відмовитися від хорошого, якщо це заважає нам виконувати Божий план для нас. ■

ПОСИЛАННЯ

1. Див. Eleanor Knowles, *Howard W. Hunter* (1994), 81.

“Як мені пояснити другові, чому порушення закону цнотливості—це погана ідея?”

Небесний Батько хоче, аби ми були щасливі й гідні Його Духа, тож Він дає нам заповіді, які допомагають утримувати думки, слова і вчинки у відповідних межах. Закон цнотливості допомагає нам зберігати силу дітонародження в узах шлюбу. Одна з причин того, чому сила дітонародження має виявлятися лише чоловіком і дружиною, така: “діти мають право народжуватися в узах шлюбу”¹.

Ви можете подарувати другові примірник брошури *Заради зміцнення молоді*. Там подано кілька пояснень того, чому слід дотримуватися закону цнотливості: “Оберігаючи свою цнотливість, ви готуєтеся до укладання і дотримання священних завітів у храмі. Ви готуєтеся до побудови міцного шлюбу й приведення у цей світ дітей, які є частиною вічної і люблячої сім’ї. Ви захищаєте себе від духовної та психо-емоційної травми, яка є наслідком вияву статевої близькості поза шлюбом. Ви також захищаєте себе від небезпечних хвороб. Ваша непорочність допомагає вам відчувати впевненість і справжнє щастя та покращує вашу здатність приймати вірні рішення зараз і в майбутньому”².

Важливі запитання

Дайте відповідь своєму другові, поставивши наступні запитання: “А якщо твій майбутній супутник життя бачив би тебе зараз?” Усі люди, які, як я знаю, порушили закон цнотливості, пошкодували про це. “А якщо твої майбутні діти запитують, чи ти порушував закон цнотливості?” Твій друг має зрозуміти, яким важливим закон цнотливості є зараз, ще до того, як син або донька поставлять це запитання. Вам потрібно тримати себе в чистоті, щоб жити щасливим, здоровим життям без провини, викликаної порушенням цього священного закону.

Робін К., 13 років, шт. Юта, США

Храм

Наш Небесний Батько має божественну мету для всіх нас, і цю мету можна досягнути у храмі. Ми повинні бути гідними того, щоб

увійти до храму, аби наша сім’я могла бути запечатана навечно. Ми будемо жити з нашим Небесним Батьком знову, і, що більш важливо, будемо відчувати безкінечну радість, яка недоступна недостойним.

Алофа М., 18 років, Самоа

Негативні наслідки

Є багато негативних наслідків, пов’язаних з порушенням закону цнотливості, але ви не про всі з них дізнаєтеся на уроці здоров’я. Порушення закону цнотливості змушує Дух залишити ваше життя, завдає болю близьким людям і викликає у вас погані почуття до себе. Я пропоную переглянути з серії Mormon Messages (Мормонські послання) відео під назвою “Chastity: What Are the Limits (Цнотливість: де межі)?” [на сайті youth.lds.org англійською, португальською та іспанською мовами].

Метью Т., 17 років, шт. Юта, США

Чистота і повага

Дотримуючись закону цнотливості, ми залишаємося чистими в очах Бога, ми поважаємо себе і допомагаємо іншим також поважати нас. Якщо ми дотримуємося закону цнотливості, ми показуємо, що ми є дітьми Божими і що ми маємо високі стандарти. Нам не доведеться жалкувати. Якщо ми слухаємося Небесного Батька, особливо всього, що стосується цього закону, наше життя

буде щасливішим тут, на землі, і в прийдешньому світі.

Аляна Г., 19 років, Філіппіни

Шлюб і сім'я

Нас заохочують бути статеві чистими, щоб ми були гідні увійти до храму і дотримуватися священних завітів.

Якщо ми дотримуємося закону цнотливості, то зможемо в майбутньому створити міцний шлюб і сім'ю. Сатана завжди тут, щоб спокушати нас, але за допомогою молитви, Писань і хороших друзів ми зможемо його подолати.

Ресті М., 16 років, Філіппіни

Священний дар

Якщо легковажити даром дітонородження, тоді до цього дорогоцінного дару від Бога будуть ставитися як до чогось звичайного. Дарування не принесе задоволення, якщо людина, якій ви принесли дар, не вважає його особливим. Люди мають ставитися до сили дітонородження як до чогось священного, бо кожен з нас—Божий храм, і ми повинні залишатися чистими, як храм.

Джерон З., 15 р., шт. Айдахо, США

Доброчесність і цнотливість

Господь втішається в доброчесності й цнотливості, і все повинно відбуватися в належний час. Закон цнотливості—це заповідь

від Господа. Молитва і супровід Духа—це досконале поєднання, яке допомагає зрозуміти, що бути цнотливим—це благословення.

Селен Р., 18 років, Нікарагуа

Дух з нами

Коли ви залишаєтеся чистими від гріха, то будете набагато щасливішими і матимете благословення. Наші тіла подібні до храмів,

і Небесний Батько “не живе в несвятих храмах” (Алма 7:21). Тож коли ми будемо залишатися чистими від гріха, Дух може перебувати поруч з нами.

Мерієн П., 14 років, шт. Арканзас, США

У шлюбі

Я б сказала друзі, що порушення закону цнотливості—це погана ідея, бо сила дітонородження створена лише для законно одружених подружніх пар. Порушуючи закон цнотливості, ми втрачаємо у своєму житті Святого Духа.

Августіна А., 15 років, Гана

ПОСИЛАННЯ

1. “Сім'я: Проголошення світові”, *Алягона*, лист. 2010, с. 129.
2. *Заради зміцнення молоді* (брошура, 2011), с. 35.

ПОРУШЕННЯ ЗАКОНУ ЦНОТЛИВОСТІ ЗАВДАЄ ВЕЛИКОЇ ШКОДИ

“У вічному шлюбному завіті Господь доз-

воляє чоловікові й дружині виявляти священні сили дітонородження в усій їхній чарівності й красі в тих межах, які було встановлено Ним. ...

Однак ці інтимні стосунки поза міцними узами шлюбу заборонені Господом, оскільки вони руйнують Його цілі. Такі стосунки узгоджуються з Його планом, якщо перебувають в межах священного шлюбного завіту. Якщо вони практикуються будь-яким іншим чином, то суперечать Його волі. Вони призводять до тяжких емоційних і духовних травм. Навіть якщо ті, хто бере в цьому участь, не усвідомлюють того, що відбувається зараз, вони зрозуміють це пізніше. Статева аморальність стає перепорою для впливу Святого Духа”.

Старійшина Річард Г. Скотт, з Кворуму Дванадцятьох Апостолів, “*Making the Right Choices*,” *Ensign*, Nov. 1994, 38.

НАСТУПНЕ ЗАПИТАННЯ

“Що слід робити, якщо у школі починається обговорення теми, яка суперечить євангельським вченням, наприклад, аборти?”

Надсилайте свої відповіді до 15 травня на liahona@ldschurch.org або поштою на адресу:

Liahona, Questions & Answers 5/13
50 E. North Temple St., Rm. 2420
Salt Lake City, UT 84150-0024, USA

Відповіді можуть бути відредаговані для більш стислого і ясного подання інформації.

До свого листа чи електронного послання необхідно додати наступну інформацію й дозвіл: (1) повне ім'я, (2) дату народження, (3) назву приходу або філії, (4) назву колу або округу, (5) ваш письмовий дозвіл і, якщо вам менше 18 років, письмовий дозвіл батьків (можна в електронному вигляді) на публікацію вашої відповіді та якісної фотографії.

Президент
Томас С. Монсон

ЯК СЛУЖИТИ В ПОКЛИКАННЯХ СВЯЩЕНСТВА

Чи замислювалися ви коли-небудь над цінністю людської душі? Чи задумувалися ви над **потенціалом**, який має кожен з нас?

Якось я був на конференції колу, на якій мій колишній президент колу Пол С. Чайлд звернувся до Учення і Завітів 18 і почав читати: “Пам’ятайте, що **цінність душ** є великою в очах Бога” (вірш 10).

Потім президент Чайлд запитав: “А яка ж ціна людської душі?” Він не попросив відповідати єпископа, президента колу чи члена вищої ради. Натомість він вибрав президента кворуму старійшин.

Здивований чоловік мовчав, як здавалося, вічність, а потім сказав: “Цінність людської душі дорівнює її **здатності стати Богом**”.

Усі присутні замислилися над цією відповіддю. Президент Чайлд продовжив своє послання, але я продовжував розмірковувати над тією натхненною відповіддю.

Дотягнутися, навчити, зворушити дорогоцінні душі, які наш

Батько підготував для Свого послання—це надзвичайне завдання. Успіх рідко досягається легкою ціною. Як правило, йому передують **сльози, випробування, довіра і свідчення**.

Служителі Божі знаходять задоволення у такому запевненні Господаря: “Я перебуватиму з вами повсякденно” (Матвій 28:20). Це величне обіцяння підтримує вас, брати в Аароновому священстві, кого покликано провідниками у кворумах дияконів, учителів та священників. Воно підтримує вас у підготовці до служіння на місіонерській ниві. Воно втішує вас в моменти відчаю, які бувають у кожного.

“Отже, **не втомлюйтесь у доброчинності**,—каже Господь,— бо ви закладаєте основи великої роботи. І з малого виходить те, що є великим.

Ось, Господу потрібні серце і небайдукий розум” (УЗ 64:33–34). **Непохитна віра, незмінна довіра і гаряче бажання** завжди були притаманні тим, хто служить Господу від усього серця.

Якщо хтось із тих братів, які зараз чують мій голос, відчують себе невідповідними, навіть

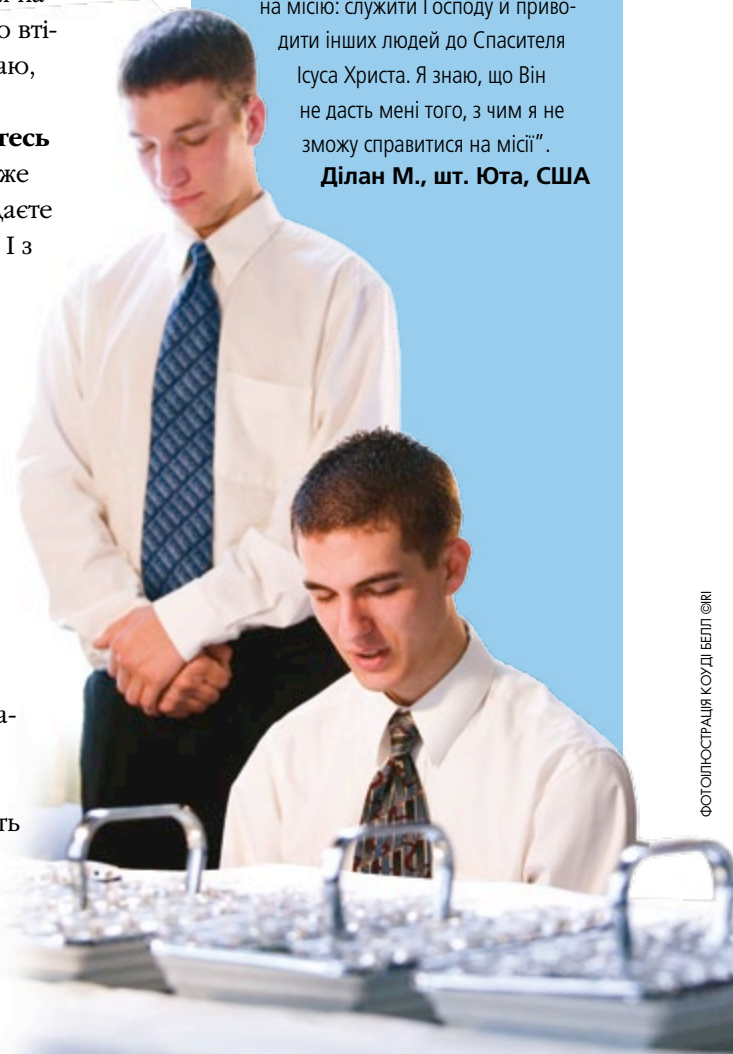
нездатними прийняти покликання служити, жертвувати, благословляти життя інших людей, згадайте цю істину: **“Кого Бог покликає, того Бог готує”**. ■

З виступу на квітневій генеральній конференції 1987 року.

ЯК ВИ ЦЕ ЗАСТОСОВУЄТЕ?

“Знання про те, що Господь поруч зі мною, допомагає пам’ятати, навіщо я їду на місію: служити Господу й приводити інших людей до Спасителя Ісуса Христа. Я знаю, що Він не дасть мені того, з чим я не зможу справитися на місії”.

Ділан М., шт. Юта, США

ФОТОІЛІСТРАЦІЯ КОУДІ БЕЛП ©КІ

РАДЬТЕСЯ З ГОСПОДОМ

Коли мені було 15 років, мені подобалася дівчина з мого класу в школі, і я хотів запросити її на побачення. Вона була привабливою, але я сумнівався, чи можу запросити її до того, як мені виповниться 16 років. Я пригадав Алма 37:37, де говориться: “Радься з Господом в усіх своїх діяннях, і Він направлятиме тебе на добре”. Саме так я і зробив. Я помолився і чекав кілька днів Господньої відповіді до того, як прийняти рішення.

Пізніше в церкві єпископ покликав мене в кабінет і запропонував виступити наступної неділі. Вгадайте, з якою темою? “Не ходити на побачення, доки вам не буде принаймні 16 років”. Я відчув, що це була відповідь Господа для мене, і це було “ні”. Як би я міг навчати того, чого сам не дотримувався?

Завдяки тому, що я радився з Господом, я зміг дізнатися про Господню волю в моєму житті, а також не піддатися спокусі. Я знаю, якщо ми радимося з Господом, Він відкриє нам Свою волю, і ми будемо щедро благословенні.

Едуардо Олівейра, Сеара, Бразилія

МІЙ УЛЮБЛЕНИЙ ВІРШ З ПИСАНЬ УЧЕННЯ І ЗАВІТИ 24:8

Цей уривок з Писань заспокоює мене, коли я проходжу через випробування, тому що в ньому говориться: “Я з тобою, аж до кінця твоїх днів”. Для мене це означає, що якщо я буду звертатися до Небесного Батька, Він завжди буде поруч зі мною до кінця мого життя.

Алекс Ортис, Нуево Касас Грандес, Мексика

СИЛА СПОКУТИ

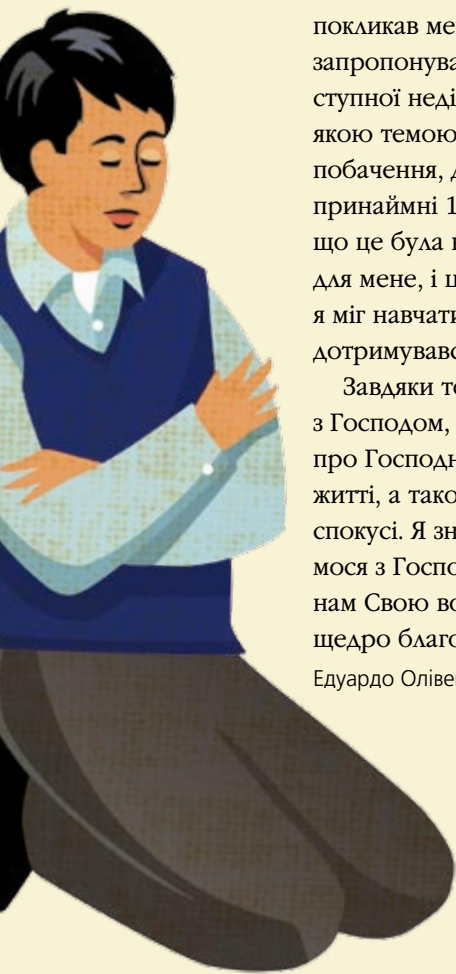
Коли мене навчали місіонери, основною темою їхніх уроків завжди був Ісус Христос і Його Спокута. Вони пояснили, що Спокута—це дар від Ісуса Христа для кожного з нас. Це дар, яким ми можемо користуватися в нашому щоденному житті, коли стикаємося з випробуваннями або коли грішимо. Сила Спокути підносить, зцілює і допомагає нам повернутися на пряму і вузьку стежку, яка веде до вічного життя.

Коли місіонери ділилися цим, до мене прийшло сильне відчуття, яке свідчило, що це істина, і я вирішив приєднатися до Церкви.

Згодом я вирішив служити на місії, тому що хотів допомогти іншим дізнатися про цей прекрасний дар. Коли я розповідав про Спокуту і ділився своїм досвідом, то бачив, як інші люди змінювалися і починали нове життя. Цілковита зміна прийшла до мене не лише завдяки словам про Спокуту, але й застосуванню її в моєму житті.

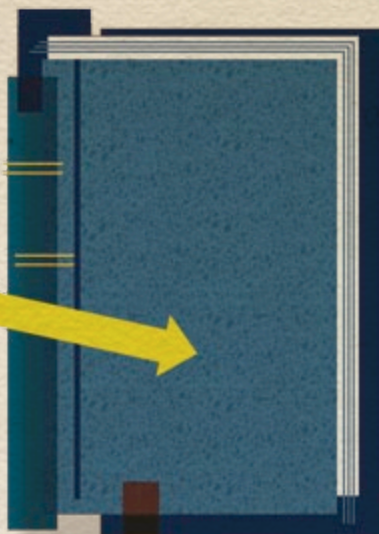
Я знаю, що Спокута є реальною. Коли ми дозволяємо їй вплинути на наше життя, якими б не були наші обставини, все може змінитися на краще, і ми будемо відчувати радість.

Йоріті Табуруа, Кірибаті

Свята Біблія

Книга Мормона

НАВІЩО НАМ ПОТРІБНА КНИГА МОРМОНА

Деякі люди можуть запитати вас, навіщо нам потрібна Книга Мормона, коли в нас уже є Біблія. Насправді, Ісус Христос свідчив, що таке станеться (див. 2 Нефій 29:3). Існує багато причин, чому Книга Мормона є важливою в наші дні (наприклад, див. 2 Нефій 29:7–11). Далі подані лише кілька причин того, чому вона є необхідною.

Ще одне свідчення про Ісуса Христа

У Писаннях ми бачимо зразок використання багатьох свідків для встановлення істини в Христовій Церкві. Книга Мормона додає друге свідчення до Біблії як свідчення про Христа. Старійшина Марк Е. Петерсен (1900–1984), з Кворуму

ДВА СВІДКИ

“Біблія—один свідок Ісуса Христа; Книга Мормона—це ще один Його свідок. Чому цей другий свідок є настільки важливим? Зрозуміти це допоможе така ілюстрація: скільки прямих ліній ви можете провести на аркуші паперу через одну точку? Відповідь: безліч. Уявімо на мить, що ця єдина точка символізує Біблію і що сотні прямих ліній, проведених через цю точку, символізують різне тлумачення Біблії і що кожне з цих тлумачень символізує ту чи іншу церкву.

Однак, що станеться, якщо на цьому ж аркуші паперу є ще й друга точка, яка символізує Книгу Мормона? Скільки прямих ліній ви могли б провести між цими двома різними точками— Біблією і Книгою Мормона? Лише одну. Лише одне тлумачення Христового вчення витримає свідчення цих двох свідків.

Знову й знову Книга Мормона виступає як свідок, що підтверджує, прояснює, об’єднує доктрини, яких навчає Біблія”.

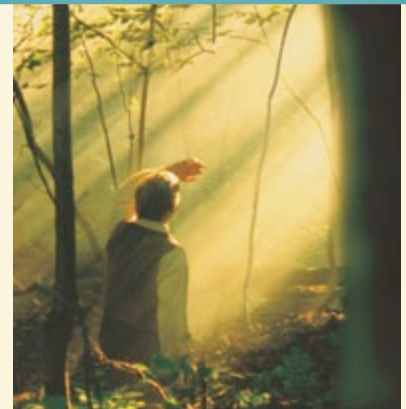
Старійшина Тед Р. Каллістер, з президентства сімдесятників, “Книга Мормона—книга від Бога”, *Ліягона*, лист. 2011, с. 75.

НЕДІЛЬНІ УРОКИ

Тема цього місяця:
**Відступництво та
відновлення**

ПРИЄДНУЙТЕСЯ ДО РОЗМОВИ

Протягом квітня у своїх кворумах священства, на заняттях Товариства молодих жінок і на уроках Недільної школи (якщо ваш приход або філія мають нові уроки вашою мовою) ви будете вивчати про Відступництво і Відновлення. Поява Книги Мормона була важливою складовою Відновлення. Після прочитання цієї статті подумайте про те, що змінилося у вашому житті завдяки тому, що ви маєте Книгу Мормона. Ви можете записати свої почуття у щоденник і, за бажанням, поділитися ними з іншими через свідчення вдома, в церкві або в соціальних мережах.

Дванадцятьох Апостолів, якось сказав: “Найголовніша причина того, чому в нас є Книга Мормона—та, що кожна справа станеться вироком двох чи трьох свідків. (Див. 2 Кор. 13:1). Ми маємо Біблію; ми також маємо Книгу Мормона. Вони звучать двома голосами—це два томи Писань—від двох дуже віддалених давніх народів й обидва несуть свідчення про божественність Господа Ісуса Христа”¹. Президент Езра Тефт Бенсон (1899–1994) додав: “Ми не повинні забувати, що Сам Господь підготував Книгу Мормона як Свого головного свідка”².

Повнота євангелії

Ми знаємо, що протягом часів “просте і цінне ... було вилучене з” Біблії (1 Нефій 13:40). Книга Мормона прояснює вчення Христа і повертає на землю повноту євангелії (див. 1 Нефій 13:38–41). Наприклад, Книга Мормона допомагає нам дізнатися, що хрищення потрібно виконувати зануренням (див. 3 Нефій 11:26) і що малі діти не потребують хрищення (див. Мороній 8:4–26).

Основа відновленої Церкви

Пророк Джозеф Сміт свідчив, що Книга Мормона є “ключовим каменем нашої релігії”³. Оскільки ми це знаємо, то не є співпадінням той факт, що Церква Ісуса Христа Святих Останніх Днів була організована 6 квітня 1830 року, через

лише 11 днів після того, як 26 березня 1830 року Книга Мормона вперше з'явилася у вільному продажу. Церкву не було організовано, доки її ключовий том Писань не став доступним її членам.

Благословення в нашому житті

Стосовно Книги Мормона Джозеф Сміт навчав, що “людина буде ближча до Бога, твердо дотримуючись її заповідей, ніж будь-якої іншої книги”⁴. Вона має силу змінювати життя—як ваше, так і тих, з ким ви ділитесь Книгою Мормона. Президент Генрі Б. Айрінг, перший радник у Першому Президентстві, свідчив: “Вплив Книги Мормона на ваш характер, силу і мужність бути свідком Бога є безсумнівними. Вчення і приклади мужності в цій книзі піднесуть, спрямують вас та нададуть сміливості. ... Вивчення з молитвою Книги Мормона укріпить віру в Бога Батька, в Його Улюбленого Сина та в Його євангелію. Вона укріпить вашу віру в пророків Бога, давніх та сучасних. Вона може наблизити вас до Бога більше, ніж будь-яка інша книга. Вона може змінити життя на краще”⁵. ■

ПОСИЛАННЯ

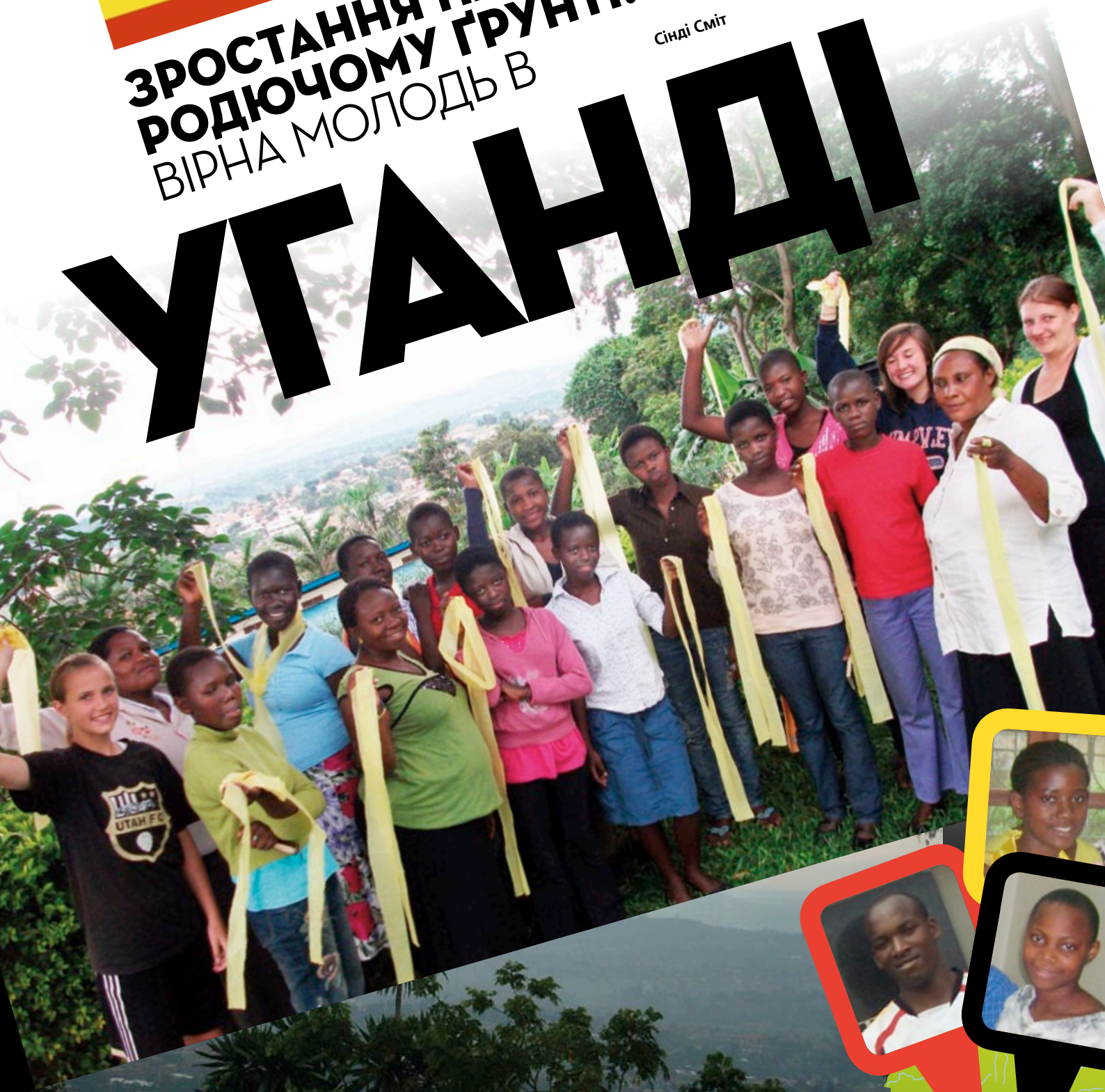
1. Mark E. Petersen, “Evidence of Things Not Seen”, *Ensign*, May 1978, 63.
2. *The Teachings of Ezra Taft Benson* (1988), 204.
3. Джозеф Сміт, Вступ до Книги Мормона.
4. Джозеф Сміт, Вступ до Книги Мормона.
5. Генрі Б. Айрінг, “Свідчення”, *Ліягона*, лист. 2011, сс. 69–70.

**ЗРОСТАННЯ НА
РОДЮЧОМУ ҐРУНТІ:
ВІРНА МОЛОДЬ В**

Сінді Сміт

УГАНДІ

Приймаючи євангелію й живучи за нею, молодь в Уганді бачить зростання віри й надії у своїй країні.

Уганду, прекрасну країну, розташовану в серці Східної Африки, Господь благословив пагорбами, засадженими цукровою тростиною і банановими деревами, а також чудовою молоддю, готовою прийняти євангелію Ісуса Христа і жити за нею.

Перший кіл в Уганді був організований у 2010 році. Церква росте стрімко, в кожному приході і філії є багато молодих чоловіків і жінок.

Підняти прапор, стати прикладом

Молодих жінок в одному приході надихнуло вчення сестри Елейн Ш. Дальтон, генерального президента Товариства молодих жінок, щодо цнотливості: “Зараз час для кожного з нас піднятися й розгорнути прапор для світу, закликаючи повертатися до [цнотливості]”¹. Молоді жінки зійшли на пагорб, з якого відкривається краєвид на місто, і підняли золотисті прапори-стрічки, які символізують їхнє обіцяння бути прикладом цнотливості. Разом вони заспівали гімн “Стоїть гора Сіон” (Гімни, № 4).

Ці молоді жінки зробили вищими свої особисті норми праведності. Їхня слухняність зміцнила їхні свідчення й вплинула на інших. Сестра Дальтон сказала: “Ви ніколи не повинні недооцінювати силу вашого праведного впливу”². І, як і прапор, приклад цих молодих жінок майорить усьому світу.

Як і багато молодих жінок в Уганді, Сандра ходить до церкви пішки 1,5 км. По п’ятницях вона допомагає прибирати будинок зборів, а по суботах відвідує семінарію. Протягом тижня вона встає о 5 годині ранку, щоб повчитися уроки, а потім іде в школу, повертаючись додому після 18 години. Через фінансові труднощі вона пропустила один навчальний рік у школі, але, борючись з випробуваннями, вона не втрачає позитивного ставлення: “Євангелія справді допомагала мені залишатися стійкою і непохитною”.

Сандра—єдиний член Церкви у своїй сім’ї, але батьки підтримують

Сандра

Вгорі: Молодь разом відвідує духовний вечір колу.

Вгорі: Сюзен (в центрі), біженка в Уганді, знайшла мир в євангелії, а тепер привела у церкву своїх рідних братів і сестер та інших дітей.

У центрі: Молодим жінкам цього приходу подобається працювати над програмою "Особистий розвиток".

Справа: Денніс відмовився від місця у професійній футбольній команді, щоб проповідувати євангелію. Йому та іншим молодим чоловікам у приході довелося піти на жертви й подолання труднощів заради служіння на місії.

її церковне служіння, зокрема, коли приход прибирав територію місцевого інтернату для сиріт. Її сім'я бачить, як євангелія допомогла їй бути сильною, навіть перед лицем невирішених проблем. Роздумуючи про джерело цієї сили, Сандра каже: "Коли я йду до церкви, то відчуваю, ніби одягаюся в Божу зброю" (див. Ефесянам 6:11-17).

Сюзен, яка зовсім недавно повернулася, любить Церкву. Вона народилася на півдні Судану і разом

із сім'єю врятувалася втечею до Уганди, де вони мали благословення зустрітися з місіонерами. Сюзен, як біженка, знайшла мир і захист в євангелії. В неділю вона приводить до церкви своїх молодших братів і сестер, а також ще 10 інших дітей, які не є членами Церкви. Після несподіваної смерті одного з членів сім'ї вона повернулася в південний Судан, де очікує на встановлення Церкви в її місцевості. І Сюзен, і Сандра стикаються з труднощами, але вони покладаються на Бога і насолоджуються плодами життя за євангелією Ісуса Христа (див. Алма 32:6-8, 43).

Жертва заради служіння на місії

В Уганді хлопчики змалку починають грати у футбол, використовуючи замість м'яча міцно зв'язані гілки. З раннього дитинства Денніс завжди мав схильність до спорту, і його школа дала йому стипендію за гру в їхній команді. Після закінчення школи одна

професійна команда запропонувала йому зарплату, проживання і харчування. Здавалося, що ось мрії збулися, але Денніс знав, що в другій половині року це, скоріш за все, стане на заваді його планам служити на місії.

Бажання Денніса виконувати волю його Небесного Батька було настільки сильним, що він навіть не хотів дати шанс спокусі залишитися в команді, коли настане час для його служіння на місії. Багато людей піддавали сумніву правильність його вибору, але Денніс був упевнений, що прийняв правильне рішення—для себе і для інших. “Щойно охристилися два мої маленькі брати і менша сестра,—сказав він.—Я думав, що моя сестра ніколи не захоче слухати про євангелію. Коли я бачу, як Бог робить чудеса в моїй сім’ї, це дає мені яскраву надію на майбутнє”.

Молоді чоловіки у приході Денніса кожного тижня вивчають посібник *Проповідуйте Мою євангелію*. Вони стали як команда, працюючи пліч-о-пліч з місіонерами повного дня і приводячи друзів на недільні

збори та інші заходи, зокрема, баскетбольні й футбольні ігри протягом тижня. Юнаки-священики христили своїх друзів та інших людей, яких вони допомагали навчати разом з місіонерами. Протягом кількох років ця команда молодих чоловіків зміцнювала цілий приход, і четверо з цих чоловіків, включаючи Денніса, отримали покликання до місії Найробі, Кенія.

Вони виконували пораду старійшини Девіда А. Беднара, з Кворуму Дванадцятих Апостолів, “стати місіонер[ами] задовго до того, як вирушати на місію”³. Вони робили це, працюючи всім кворумом—командою, яка краща за всі інші.

Усі чотири місіонери здолали випробування заради служіння. Вілберфорс пояснює: “Я майже втратив надію поїхати на місію [через нестачу грошей], але тоді я прочитав Матвій 6:19–20: “Не складайте скарбів собі на землі, ... складайте ж собі скарби на небі”. Тож завдяки старанню і відданості я зміг досягти своєї цілі служити на місії повного дня. Мені подобається місіонерське служіння. Немає нічого кращого за те, щоб шукати спершу царства небесного”.

Надія на майбутнє

Молодь Уганди з великою надією на майбутнє допомагає розбудовувати тут Боже царство. Хоча на сході Африки немає храму, молодь з нетерпінням чекає часу, коли вони одружаться у одному з храмів, який зараз знаходиться далеко від них. Один із заходів колу був присвячений підготовці до входження

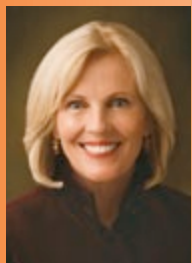
в храм, а на завершення член президенства колу склав своє свідчення: “Бог любить вас. Ви—майбутнє Церкви в Уганді”. Ця праведна молодь уже здійснює великий вплив на оточуючих.

Молоді чоловіки і жінки Уганди жертвують речами світу заради благословень, які триватимуть вічно. Вони посадили насіння віри, а тепер турботливо доглядають його (див. Алма 32:33–37). Як всипане плодами дерево (див. Алма 32:32), молодь ділиться радістю, яку дає євангелія на цій родючій землі. ■ *Сінді Сміт жила в Уганді, поки її чоловік там працював, зараз вони мешкають у штаті Юта, США.*

ПОСИЛАННЯ

1. Елейн Ш. Дальтон, “Повернення до честності”, *Ліягона*, лист. 2008, с. 80.
2. Елейн Ш. Дальтон, *Ліягона*, лист. 2008, с. 80.
3. Девід А. Беднар, “Стаючи місіонерами”, *Ліягона*, лист. 2005, с. 45.

Хто є СПРАВЖНІМ ДРУГОМ?

Елейн Ш. Дальтон

Генеральний президент Товариства молодих жінок

Визначення поняття “друг” зазнало змін у сучасному світі, який завдяки технологіям поєднує людей. Сьогодні ми можемо думати, що маємо багато “друзів”. Це правда: нам подобається те, що ми обізнані і “в курсі” того, що саме відбувається в житті багатьох наших знайомих, як нинішніх, так і колишніх друзів, і навіть людей, з якими ми особисто не зустрічалися, але яких називаємо нашими друзями.

У контексті соціальних мереж поняття “друг” часто використовується для описання *контактів* замість *стосунків*. Ви маєте змогу

відправити вашим “друзям” послання, але це не те ж саме, що мати стосунки з людиною один-на-один.

Іноді ми переймаємося тим, щоб *мати* друзів. Можливо, нам слід зосередитися на тому, щоб *бути* другом.

Існує багато визначень того, що означає бути другом. Я ніколи не забуду почуте від старійшини Роберта Д. Хейлза, з Кворуму Двадцятих Апостолів, коли він говорив про те, що означає бути другом, і про могутній вплив друзів на наше життя. Його визначення мало

сильний вплив на моє життя. Він сказав: “Друзі—це ті, хто полегшує життя за євангелією Ісуса Христа”¹. В цьому сенсі шукати в іншій людині найкраще, що в ній є,—це суть справжньої дружби. Це означає ставити іншу людину на перше місце. Це означає бути цілковито чесним, вірним і цнотливим у кожному вчинку. Можливо, навіть словом, яке відкриває справжнє значення дружби, є слово *зобов'язання*.

Коли моїй доньці Емі було 15 років, вона прийняла рішення про те, яких друзів буде шукати. Якось вранці я звернула увагу, що її Книга Мормона була відкрита на розділі Алма 48. Вона позначила вірші, які описують полководця Моронія: “Мороній був сильним і могутнім чоловіком; він був чоловіком досконалого розуміння. ... Так, він був чоловіком, який був твердим у вірі в Христа” (вірші 11, 13). На полях вона написала: “Я хочу зустрітися і вийти заміж за такого чоловіка, як Мороній”. Коли я спостерігала за Емі і юнаками, з якими вона спілкувалася, а пізніше, коли їй виповнилося 16 років і вона почала зустрічатися, то могла бачити, що вона сама виявляла такі якості й допомагала іншим жити відповідно до їхньої природи синів Бога, носіїв

священства й майбутніх батьків і провідників.

Справжні друзі надихають тих, з ким спілкуються, “піднятися трохи вище і бути трохи кращими”². Ви можете допомогти одне одному, особливо молодим чоловікам, підготуватися і з честю відслужити місію. Ви можете допомогти одне одному залишатися морально чистими. Ваш праведний вплив і дружба можуть мати вічні наслідки не лише на життя тих, з ким ви дружите, а також на прийдешні покоління.

Спаситель називав Своїх учнів друзями. Він сказав:

“Оце Моя заповідь,—щоб любили один одного ви, як Я вас полюбив!

“Ніхто більшої любови не має над ту, як хто свою душу поклав би за друзів своїх.

Ви друзі Мої, якщо чините все, що Я вам заповідую.

Я вже більше не буду рабами вас звати, бо не відає раб, що пан його чинить. А вас назвав *друзями* Я, бо Я вам об’явив усе те, що почув від Мого Отця” (Іван 15:12–15; курсив додано).

Якщо ви будете жити за євангелією Ісуса Христа і ділитися нею, люди будуть тягнутися до вас і захочуть бути вашими друзями—не лише під виглядом “контакту” у соціальній мережі, але таким другом, яким був Спаситель Своїм словом і прикладом. Якщо ви намагаєтеся бути другом для інших і дозволяєте вашому світлу сяяти, ваш вплив благословить життя багатьох тих,

з ким ви спілкуєтеся. Я знаю: якщо ви зосередитеся на тому, щоб бути таким другом для інших, як про це кажуть пророки і вчать Писання, то будете щасливими і зможете змінювати світ та одне одного на краще та одного дня отримаєте славетне обіцання щодо справжньої дружби, про яке говориться в Писаннях: “І ті самі суспільні стосунки, які існують серед нас тут, існуватимуть серед нас там, вони тільки будуть поєднані з вічною славою” (УЗ 130:2). ■

ПОСИЛАННЯ

1. Robert D. Hales, “This Is the Way; and There Is None Other Way”, in *Brigham Young University 1981–1982 Speeches* (1982), 67.
2. Gordon B. Hinckley, “The Quest for Excellence”, *Liahona*, Sept. 1999, 8.

КЛЮЧОВІ ПОНЯТТЯ ДРУЖБИ

“Вибирайте друзів, які поділяють ваші цінності, щоб ви могли зміцнювати й заохочувати одне одного жити за високими нормами.

Щоб мати гарних друзів, будьте самі гарним другом. ...

Намагаючись з кимось подружитися, не йдіть на компроміс зі своїми нормами”.

Заради зміцнення молоді (брошура, 2011), с. 16.

Моє **ЗАПРОШЕННЯ** до **СПАСІННЯ**

Емерсон Хосе да Сільва

Ше юнаком я відвідав багато деномінацій і був збентежений через те, що в кожній з них по-різному тлумачили Писання. Мені не подобалася непоштивість, яку я побачив у деяких з них, тому я полишив спробу знайти церкву, в яку б міг ходити.

Через кілька років один мій друг Клейтон Ліма був охрищений у Церкві Ісуса Христа Святих Останніх Днів. Він не сказав мені цього, незважаючи на те, що ми були гарними друзями, але з часом я почав помічати в ньому певні зміни. По неділях вранці я завжди приходив до нього додому грати у футбол, але тепер я ніколи не міг застати його вдома. Це відбувалося дві чи три неділі поспіль. Зрештою, Клейтон сказав мені, що

більше не може грати у футбол по неділях, тому що вшановує Господній день. Я сказав йому: "Ця церква робить тебе ненормальним".

Згодом Клейтон запросив мене відвідати церкву. Я відмовився, бо все ще був розчарований у релігії. Протягом 10 місяців Клейтон запрошував до мене місіонерів, щоб вони навчали мене, але я завжди знаходив відмову або казав їм, що був надто зайнятим. Однак він ніколи не здавався.

Якось у червні він запросив мене піти на церковні танці. Насміхаючись, я запитав: "А чи буде там безкоштовна їжа і багато дівчат? Він засміявся і сказав: "Так!"

Маю визнати, що мій шлунок узяв гору. Я побував у церкві, і мені там сподобалося. Мене всі радо вітали, я гарно наївся і зацікавився можливістю ходити на збори. Коли я прийшов до церкви в неділю, то зустрів

багатьох людей і почув їхні свідчення. Я не був знайомий з Книгою Мормона, але відчував Дух Господа, коли різні члени Церкви свідчили: "Я знаю, що Книга Мормона істинна, що це Церква Ісуса Христа і що Джозеф Сміт був пророком, покликаним Богом". Я ніколи не почувався так добре. Я все ще не хотів зустрітися з місіонерами, але був зворушений тими зборами свідчень.

Наступного тижня Клейтон знову запросив мене до церкви. Я не міг піти через інші справи. Я побачив сум на його обличчі, коли сказав йому, що не знаю, чи в мене вийде прийти.

Однак в неділю вранці я прокинувся з бажанням піти до церкви. Я піднявся о 6:50, що для мене було нелегко, зібрався і чекав на Клейтона. Він здивувався, коли побачив мене одягненим і готовим іти. Тієї неділі єпископ говорив про священство. Я сильно відчував Дух і отримав натхнення, що маю прослухати місіонерські уроки. Наприкінці зборів Товариства молодих чоловіків я знав, що буду христитися.

По закінченні церковних зборів я сказав Клейтону: "Я хочу христитися!"

Він подумав, що я жартую. Але потім він сказав: "Якщо я запрошу старійшин, ти зустрінешся з ними?" Я відповів ствердно.

Мене навчали прекрасні місіонери. Коли я почув послання Відновлення, то отримав навіть більше підтвердження, що маю охриститися. Але я хотів дізнатися особисто про істинність Книги Мормона. У моєму примірнику Книги Мормона старійшини позначили Мороній 10:3–5 і запропонували мені молитися і запитати Бога, чи книга істинна.

Я пам'ятаю, що наступного вечора я все ще не брався за Книгу Мормона. Та коли я почав читати, то відчував сильний Дух. Я помолився і ще до того, як завершити, я знав, що Книга Мормона істинна. Я вдячний Богові за відповідь на мою молитву. Я охристився у липні 2006 року.

Пізніше я служив місіонером у місії Куеба, Бразилія, а мій друг Клейтон служив у місії Санта-Марія, Бразилія. Ми робили те, що зробив для мене Клейтон: запрошували людей прийти до Христа і допомагали їм отримати відновлену євангелію завдяки вияву віри в Ісуса Христа, покаятися, хрищенню й отриманню дару Святого Духа. Це справді є шляхом до спасіння.

Завжди запрошуймо наших друзів і родичів дізнатися про цю євангелію, бо Спаситель запросив кожного, сказавши: "Прийдіть до Мене" (Матвій 11:28). Я знаю, що це Церква Ісуса Христа і що зараз час запрошувати кожного прийти до Нього. ■

ДЕСЯТЬ СПОСОБІВ ДІЗНАТИСЯ ПРО ТЕ, ЩО ВИ НАВЕРНЕНІ

Тайлер Ортон

На зборах священства я дізнався, що однією з цілей Ааронового священства є те, щоб допомогти нам “стати наверненими до євангелії Ісуса Христа і жити за її вченнями”¹. Я не був певен, що це означає “стати наверненими до євангелії Ісуса Христа”. Я запитав своїх батьків та старших братів і сестер про те, що, на їхню думку, це означає, і ми разом обговорили кілька способів того, як можна дізнатися, чи стаєте ви наверненими.

Ймовірно, існують і інші способи, але тут представлені 10, які визначили ми. Оскільки навернення—це процес усього життя, нам не потрібно бути досконалими в кожній з цих сфер прямо зараз, але вони можуть допомогти нам дізнатися, чи ми вдосконалюємося.

1. Коли ви навернені, то не лише *знаєте*, що вам потрібно робити, але ви також *бажаєте* робити те, що правильно. Не достатньо лише уникати неправильних вчинків через страх бути впійманими або покараними. Якщо ви дійсно навернені, то справді бажаєте вибирати правильно.

2. Іншою ознакою того, що ви стаєте наверненими, є те, що ви більше не бажаєте робити щось несправедливе. Анті-Нефій-Легії є великим прикладом цього. Коли вони навернулися до євангелії Христа, то “увійшли з Богом у завіт, щоб служити Йому і виконувати Його заповіді” (Мосія 21:31). Як нефійці, яких навчав цар Веніамин, вони “вже не ма[ли] бажання чинити зло” (Мосія 5:2). Вони стали дійсно наверненими до євангелії

Христа, і спокуси Сатани не мали сили над ними.

3. Коли ви навернені, то більш переймаєтеся тим, що думає про вас Бог, ніж тим, що думають про вас люди. У моїй школі в Індонезії учні полюбляють пити багато спиртного. Іноді виникає така спонукана піти на вечірку разом з усіма, бо всі з тебе сміються через те, що ти не йдеш. Моєму брату багато разів пропонували випити і запрошували на вечірки, але він ніколи не погоджувався на це—він відстоював те, у що вірив. Це було важко, і він провів безліч вечорів вдома на самоті. Коли під час церемонії

вручення атестатів учні прощалися одне з одним, кілька з них сказали йому, наскільки вони були вражені тим, що він зміг протистояти тиску однолітків і бути вірним своїм принципам. Вони сказали йому, як поважають його за це. Він виявив глибину свого навернення здатністю протистояти тиску однолітків.

4. Коли ви навернені, то з усіх сил намагаєтеся завжди жити за євангелією—не лише по неділях або коли це зручно, а завжди. Ваші вчинки не змінюються в залежності від того, хто поруч з вами, або хто може вас бачити. Коли ваші однолітки пускають брудний жарт або

хочуть подивитися непристойний фільм, ви не приєднуєтеся до них, навіть якщо ніхто не бачить; натомість ви стоїте на тому, у що вірите.

5. Коли ви навернені, то виявляєте більше доброти і співчуття в стосунках з людьми. Ви не судите, не критикуєте і не поширюєте плітки. Ви більше переймаєтеся почуттями інших людей, і для вас стає природним шукати способів служити і допомагати. Якщо ви йдете коридором своєї школи і в когось падають підручники, вам навіть не потрібно думати, що робити. Ви автоматично зупиняєтеся і допомагаєте.

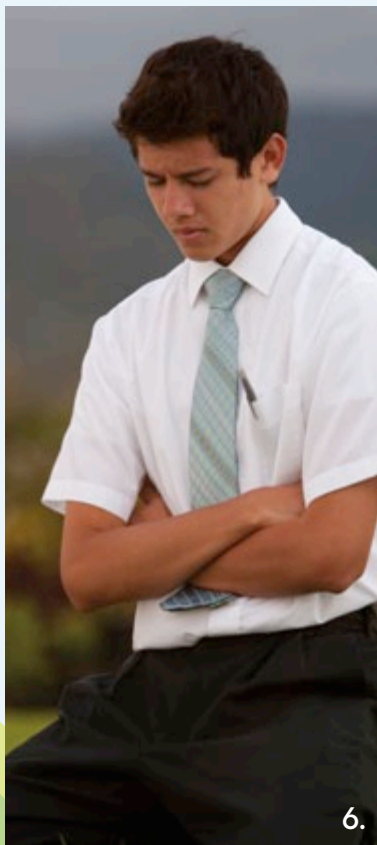
5.

ПЕВНИЙ ШЛЯХ ДО ЩАСТЯ

“Господь хоче, щоб члени Його Церкви були повністю наверненими до Його євангелії. Це єдиний певний шлях, що веде нас сьогодні до духовної безпеки і приведе до вічного щастя”.

Старійшина Дональд Л. Холлстром, “Навернені до Його євангелії через Його Церкву”, *Ліягона*, трав. 2012, с. 15.

6.

2.

Щоб показати, що вони будуть вірними своїм завітам жити за євангелією, навернені лама-нійці сховали в землю свою зброю (див. Алма 24).

7.

6. Коли ви навернені, зростає ваше бажання молитися і ви відчуваєте, що дійсно спілкуєтеся з Богом під час молитви. Ви завжди будете знаходити час для молитви, незважаючи на те, що ви відчуваєте або що відбувається у вашому житті. Президент Езра Тефт Бенсон (1899–1994) сказав нам: “Якщо ми не відчуваємо бажання молитися, тоді нам потрібно молитися, доки ми не відчуємо цього бажання”².

7. Коли ви стаєте наверненими, то з радістю чекаєте на неділю, тому що це Суботній день. Коли приходить неділя, замість того, щоб думати: “О, ні, це день, коли я не можу розважатися з друзями або піти у кіно”, ви думаєте так: “Чудово,

це день, коли я можу піти до церкви, зосередитися на духовному і провести час зі своєю сім’єю!”

8. Коли ви навернені, то дотримуетесь заповідей і не шукаєте виправдань, раціоналістичних пояснень хибної поведінки або спроб знайти “золоту середину”. Ви не прагнете перемістити обмеження; ви просто дотримуетесь заповідей через те, що знаєте: це найкращий шлях.

9. Коли ви навернені, то з радістю сплачуєте десятину. Ви ставитеся до цього, як до привілею, і розумієте, що 10%—це не так уже й багато, особливо в порівнянні з благословеннями і радістю, які ви отримуєте. Ці благословення варті

набагато більше, ніж сплачені вами гроші.

10. Коли ви стаєте наверненими, то маєте сильне бажання допомогти іншим пізнати істину і щастя, які знайшли ви. Гарним прикладом з Писань є сон Легія, в якому він мав таке сильне бажання поділитися бажаним плодом дерева життя зі своєю сім’єю. Коли він скуштував цей плід, першою його думкою було не те, щоб узяти собі більше, а знайти свою сім’ю, щоб вони теж змогли скуштувати цей плід і мати таке ж щастя (див. 1 Нефій 8:12).

Таким чином ви знаєте, що стаєте наверненими, коли починаєте жити за вищим законом—євангелією Ісуса Христа. Ви живете як за духом закону, так і за буквою закону. Ви живете за євангелією в усіх аспектах вашого життя. Ви живете за євангелією в усій повноті не тому, що повинні, а тому що бажаєте цього. Ви щасливіша і приємніша людина, і ви хочете стати такими, якими вас бажає бачити Небесний Батько. Ви хочете бути схожими на Ісуса Христа й наслідувати Його приклад. Коли ви станете такою людиною, то будете справді наверненими. ■

Тайлер Ортон живе на острові Ява, Індонезія.

ПОСИЛАННЯ

1. Довідник 2: Керування Церквою (2010), 8.1.3.
2. Ezra Taft Benson, “Pray Always”, *Liahona*, June 1990, 4.

ВАЖКА РОБОТА ВАРТА ЦЬОГО

Ви здивуєтеся тому, чого можна досягти,
якщо докласти зусиль

(Див. Заради зміцнення молоді [брошура, 2011], сс. 40–41)

Маленький

місіонер

бабусі Дені

Емілія Марія Гуймарес Корреа

“Коли людина говорить силою Святого Духа, сила Святого Духа доносить це до сердець дітей людських” (2 Нefій 33:1).

Вітор жив зі своєю матір'ю і сестрою в домі його бабусі Дені. Бабуся Вітора захворіла і не вставала з ліжка протягом багатьох тижнів. Вона самотньо лежала у своїй кімнаті.

Вітор вирішив, що може скласти бабусі Дені компанію. Кожного дня, коли він приходив додому зі школи, він брав журнал *Ліягона* в бабусину кімнату і читав їй історії з дитячого розділу.

Після того як він прочитав усі журнали *Ліягона*, які були в його сім'ї, він почав читати їй Книгу Мормона і Біблію. Бабуся Дені не була членом Церкви, але їй подобалося слухати, як Вітор їй читав. Вона з радістю дізнавалася про євангелію.

Бабуся ставила багато запитань. Якщо Вітор не знав відповідей, то запитував учителя Початкового товариства або звертався до Писань.

Бабуся називала Вітора своїм маленьким місіонером.

Бабуся Дені сказала Вітору, що багато дізналася від нього. Вона пообіцяла, що коли одужає, то ходитиме з ним до церкви. Те, що вона дізналася, спонукало її стати кращою і більше вивчати євангелію.

Коли бабуся видужала, вона дотрималася свого обіцяння. Вона пішла до церкви разом з Вітором, щоб більше дізнатися про те, чого він їй навчав. Невдовзі бабуся була охрищена і конфірмована. Вітор допоміг їй дізнатися, що євангелія істинна.

Коли Вітор виріс, він став місіонером повного дня в місії Бостон, штат Массачусетс. Перед своїм від'їздом він пішов до храму разом з бабусею Дені. ■

Емілія Марія Гуймарес Корреа живе у Федеральній окрузі Бразилії.

Старійшина
М. Рассел Баллард

З Кворуму Дванадцятьох
Апостолів

*Члени Кворуму Дванадцятьох
Апостолів покликані як осо-
бливі свідки Ісуса Христа.*

Чому Церква має таку довгу назву?

Ісус Христос особисто назвав Церкву (див. Учення і Завіти 115:4).

Слова *Церква Ісуса Христа* вказують на те, що це Його Церква.

Святих означає, що ми

наслідуємо Його і намагаємося виконувати Його волю.

Останніх Днів пояснює, що це та ж сама Церква, яку Ісус Христос встановив, коли жив на землі, але відновлена в ці останні дні.

Членів нашої Церкви називають *мормонами*, тому що ми віримо в Книгу Мормона, але, коли можливо, нам слід використовувати повну назву Церкви. ■

З виступу "Важливість імені", Ліягона, лист. 2011, сс. 79–82.

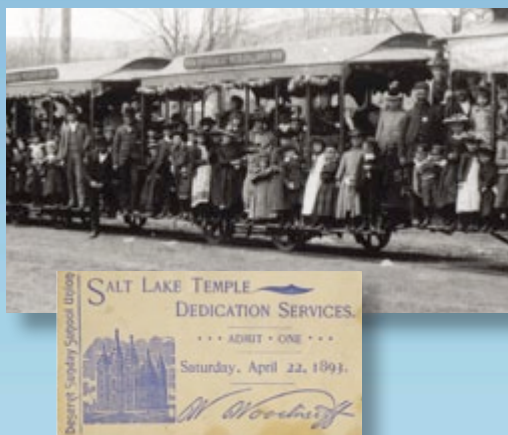
Дарсі Дженсен

Коли в 1893 році завершилося будівництво Солт-Лейкського храму, святі останніх днів дуже раділи. У них пішло 40 років на його будівництво. Завдяки тому, що діти жертвували гроші на будівництво храму, Президент Уілфорд Вудрафф вирішив провести п'ять особливих сесій освячення для дітей.

Сьогодні храми вкривають землю, і діти так само продовжують допомагати у святкуванні події завершення будівництва храму. Подивіться, як діти брали участь у цьому раніше і зараз. ■

Дарсі Дженсен живе в штаті Каліфорнія, США.

Більше 12 000 дітей прийшли на освячення Солт-Лейкського храму. Ці діти з приходу Шугер-Хауз приїхали на поїзді.

Цей квиток дозволяв дітям віком до 16 років відвідати особливі служби освячення Солт-Лейкського храму. Апостоли і члени Першого Президентства зверталися до дітей всередині храму.

Іноді храми переосвячують після їхньої реконструкції. Діти Початкового товариства співали і несли вогники під час святкового концерту з приводу переосвячення храму в Анкорейдж, штат Аляска.

Кожного тижня будівництва храму в Гілберті, штат Аризона, діти Початкового товариства з колу Гілберт-Аризона-Хайленд встановлювали ціль служити певній людині в їхньому приході.

Коли будувався храм в Сан-Дієго, штат Каліфорнія, діти Початкового товариства з Мексики зробили кольоровий килимок для храму. Генеральні авторитети стояли на ньому під час служби, присвяченої закладанню наріжного каменя.

Прославляння храмів

Діти Початкового товариства у Манітобі, Канада, їхали три години до храму Регіна-Саскачеван, щоб торкнутися його стін і взяти зобов'язання одного дня ввійти в нього.

Діти Початкового товариства під час днів відкритих дверей Київського Українського храму вітали відвідувачів піснею "Люблю на храм дивитись".

Більше 800 дітей Початкового товариства із Західної Африки співали гімн "Я Божеє дитя" на концерті з приводу освячення храму в Аккрі, Гана.

Кожен храм має наріжний камінь, на якому вказаний рік його освячення. Під час освячення генеральні авторитети запечатують наріжний камінь вапняним розчином. Ісаак Б., 9 років, допоміг покласти розчин на наріжний камінь храму в Канзас-Сіті, штат Міссурі.

Діти Початкового товариства співали для Президента Гордона Б. Хінклі, коли він прибув на освячення храму в Аба, Нігерія.

Запитання і відповіді про храм

Чому у нас є храми?

Храми Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів є святими місцями, де ми дізнаємося про вічні істини й беремо участь у священних обрядах.

Як храм виглядає всередині?

Храм—це спокійне, благоговійне і красиве місце. Всередині храму все чисте і стоїть на своєму місці. Усі відвідувачі одягнені в біле і розмовляють пошепки.

Що відбувається у храмах?

Дружина може бути запечатана до свого чоловіка, а діти—запечатані до своїх батьків. Завдяки обряду запечатування сім'ї можуть бути разом на вічність. Також у

храмі чоловіки і жінки отримують дар духовних благословень, який називається ендаументом. Вони можуть також отримати ендаумент і бути запечатані за тих людей, які померли, не уклавши храмових завітів.

Що ще відбувається у храмах?

У храмах окрім запечатування та ендаументу відбуваються інші обряди. Люди можуть бути охрищені і конфірмовані за тих, у кого не було можливості приєднатися до Церкви за свого життя. Коли вам виповниться 12 років і ви будете гідні увійти до храму, то матимете нагоду христитися і бути конфірмованими за тих, хто померли без знання про євангелію.

А якщо моя сім'я не була в храмі?

Небесний Батько знає і любить вас і вашу сім'ю. Він прагне, аби кожен мав благословення храмових обрядів. Живіть так, щоб бути гідними увійти до храму. Поставте мету зараз, що одного дня ви отримаєте ендаумент і укладете шлюб у храмі. Ваш Небесний Батько благословить вас і вашу сім'ю. ■

“Мої юні друзі, ... завжди тримайте храм у полі вашого зору. Не робіть нічого такого, що завадить вам увійти в його двері та скуштувати священні й вічні благословення, які чекають на вас там”.

Президент Томас С. Монсон, “Святий храм—маяк світові”, *Ліягона*, трав. 2011, с. 93.

Може сім'я святих жити вічно

(Спрощено)

Слова Рут М'юір Гарднер
Музика Ванья І. Уоткінс

Яскраво ♩ = 80-96

1. В ме - не сім'-я є на зем - лі, З не-ю доб - ре так ме - ні.
2. Змал - ку я бу - ду пра-вед-ним, Го - ту - ва - ти - мусь що-дня,

Хо - чу, щоб ми сім' - є - ю ра - зом в віч-но - сті жи - ли.
Щоб віч-ний шлюб у хра - мі Бо - га міг ук - лас - ти я.

Хор
Мо - же сім'-я свя - тих жи-ти віч - но — Так Бог по - о - бі-цяв. Я

хо-чу, щоб сім'-я ра - зом бу-ла мо-я. Шлях до цьо - го нам Гос подь вка - зав, До

цьо - го шлях Гос - подь вка - зав.

Слова і музика © 1980 IRI. Аранжування © 2012 IRI. Усі права застережено.

Цю пісню можна копіювати для разового некомерційного домашнього чи церковного використання.

Ісус Христос відновив Свою Церкву в останні дні

Ви можете скористатися цим уроком і вправою, щоб більше дізнатися про тему Початкового товариства на цей місяць.

Уявіть, що йдете на пошуки скарбів. Де б ви шукали скарби? Як би ви їх знайшли? Чи була б там скриня зі скарбами? Що було б всередині неї?

У деяких скринях зі скарбами знаходяться прикраси і дорогоцінні монети. Але ми як члени Церкви Ісуса Христа Святих Останніх Днів маємо скарб, який навіть більш цінний: євангелію Ісуса Христа.

Багато людей не знають про цей скарб, тому одним з наших обов'язків—поділитися ним з якомога більшою кількістю людей.

Після смерті Ісуса і Його апостолів деякі важливі євангельські вчення й обряди були втрачені або змінені, включаючи хрищення, владу

священства, храми, живих пророків і причастя.

Усі ці євангельські скарби були відновлені через пророка Джозефа Сміта. Небесний Батько та Ісус Христос явилися Джозефу Сміту в Священному гаю, коли він молився, щоб пізнати істину.

Згодом Джозеф одержав золоті пластини і переклав їх. Цей переклад отримав назву Книга Мормона. У Книзі Мормона містяться вчення, які ми цінуємо, як скарб, тому що вони пояснюють істини, які колись були втрачені. Ми отримуємо багато благословень завдяки тому, що маємо ці євангельські істини.

Які ж це дорогоцінні скарби! ■

ПІСНЯ ТА УРИВОК З ПИСАНЬ

- Учення і Завіти 35:17
- "The Sacred Grove", *Children's Songbook*, с. 87 (або інша пісня про Відновлення євангелії)

ОБГОВОРИМО

Розкажіть, як скарби євангелії Ісуса Христа благословляють вашу сім'ю.

ЗРОБІТЬ СКРИНЬКУ ЄВАНГЕЛЬСЬКИХ СКАРБІВ

Виріжте і складіть цю скриньку скарбів, як показано на малюнку нижче. Виріжте монетки, на яких написані деякі скарби, дані вам завдяки євангелії, і покладіть їх у скриньку. Часто звертайте увагу на цю скриньку як нагадування собі про благословення євангелії.

Де було ОРГАНІЗОВАНО Церкву

Джен Пінбороу

Співробітник редакції церковних журналів

*Знайомтеся разом з нами
з важливим місцем в іс-
торії Церкви!*

Якщо Метті та Лілі Е. захо-
чуть побачити місце, де
була вперше організована
Церква, їм не потрібно далеко хо-
дити. Це зовсім поруч з каплицею
у Фейетті, штат Нью-Йорк, куди
вони щонеділі ходять до церкви.

Церква була організована
не в церковній будівлі, а в

дерев'яному будиночку. Пророк
Джозеф Сміт приїхав туди в 1829
році, щоб жити з сім'єю Уїтмерів.
Первісний будинок не зберігся,
але ця дерев'яна хатинка стоїть
на тому ж місці.

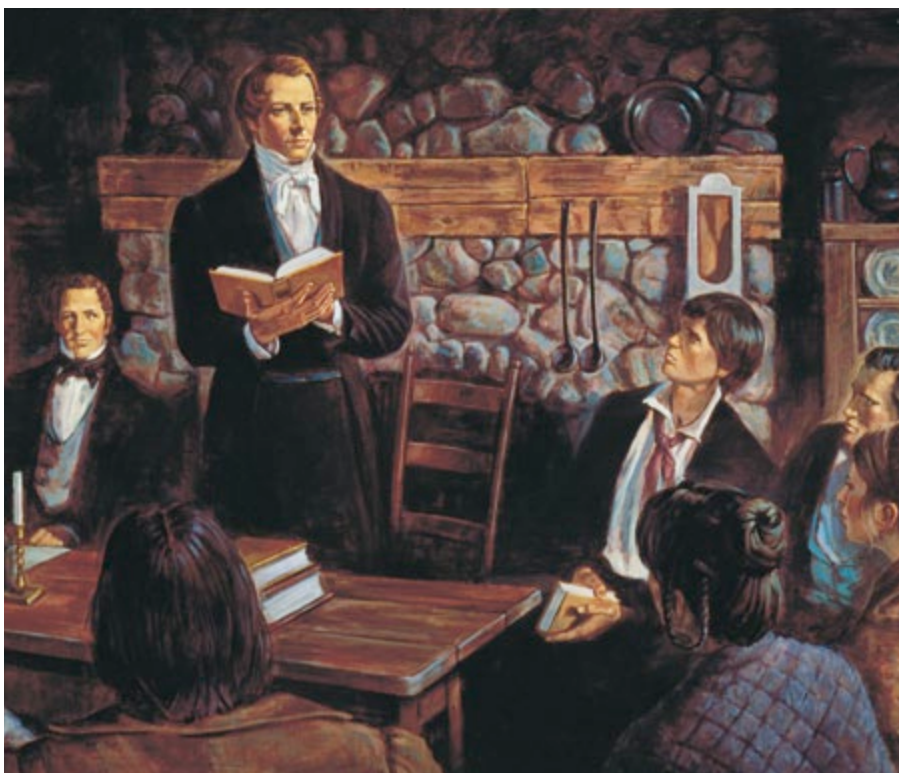
Церковний будинок, куди Метті
і Лілі ходять до церкви має центр
для відвідувачів зі стендами, на
яких розповідається про дім
Уїтмерів і особливі події, які
там відбулися. ■

**1. Тут Джозеф Сміт завершив переклад
Книги Мормона.**

2. Неподалік будинку три чоловіки бачили ангела Моронія і золоті пластини. Їх називають Трьома свідками, тому що вони бачили пластини на власні очі. Їхні свідчення можна знайти на перших сторінках Книги Мормона.

3. 6 квітня 1830 року близько 60 людей прийшли на особливі збори. Джозеф Сміт офіційно організував Церкву, тоді благословили і рознесли причастя. Це були перші причасні збори!

ХРИЩЕННЯ ТОДІ І ТЕПЕР

11-річна Меррі та 9-річна Лілі були охрищені в купелі поблизу того місця, де були охрищені перші члени Церкви.

Обидві дівчинки з нетерпінням чекали на хрищення. Коли настала черга Лілі приймати хрищення, вона пройшла співбесіду зі своїм єпископом. "Він запитав мене, чи маю я свідчення про пророка і чи сплачую свою десятину", — сказала Лілі.

Обидві дівчинки добре пам'ятають день свого хрищення. "Коли я вийшла з води, у мене було відчуття, що я можу все", — сказала Меррі.

Обидві дівчинки одержали в подарунок щоденники, щоб вони могли записати свої почуття про цей особливий день.

4. Одразу після тих зборів батьки Джозефа Сміта і кілька інших людей були охрищені в річці.

Макс і Мія ідуть на порятунок

Кріс Дівер, штат Техас, США

Макс приготувався, щоб грати у супергероя. Він одягнув червону футболку. Він зав'язав плащ супергероя. Потім він пішов у кімнату своєї молодшої сестри.

“Збирайся, Мія,—сказав Макс.—Поспішаймо на порятунок!”

Макс і Мія ввійшли до вітальні. Вони побачили корзину, повну білизни.

“Допоможете мені?” — запитала мама.

“Гаразд,— сказав Макс. Потім ми зможемо йти на порятунк ”.

Макс і Мія допомогли мамі поскладати всі речі і розкласти їх по місцях.

Потім Макс побачив на підлозі сміття. “Давай позбираємо все сміття,— сказав Макс.—А тоді ми зможемо піти на порятунк”.

Макс і Мія оббігли весь будинок. Вони позбирали і повикидали все сміття, яке змогли знайти.

Вони побачили, як мама замітає підлогу на кухні. “Ми можемо допомогти тобі”, — сказав Макс.

Мія тримала совок, коли Макс замітав підлогу.

“А тепер вперед, на порятунок!” — сказав Макс.

Мама оглянула чистий будинок. Потім вона обійняла Максима і Мію. “Мені здається, ви вже його врятували!” ■

ІСУС ІДЕ ПО ВОДІ

“Як побачили ж учні, що йде Він по морю, то настрашилися та й казали: “Мара!” І від страху вони закричали...”

А Ісус до них зараз озвався й сказав: “Заспокойтесь,—це Я, не лякайтесь!” (Матвій 14:26–27).

ЦЕРКОВНІ НОВИНИ

Щоб дізнатися більше про церковні новини та події, відвідайте сайт news.lds.org.

Всесвітнє навчання провідництва—новий підхід

Старійшина Л. Том Перрі, старійшина Дональд Л. Холлстром і єпископ Дін М. Девіс ведуть обговорення щодо важливості використання ключів священства.

Протягом кількох найближчих місяців члени Церкви усього світу візьмуть участь у всесвітньому навчанні провідництва, яке проводитиметься надихаючим новим способом.

На відміну від попередніх зборів навчання, цьогорічне всесвітнє навчання провідництва не буде транслюватися для перегляду під час окремого заходу для провідників колів і приходів. Замість цього, його буде поділено на дев'ять коротких частин—доступних для перегляду на DVD і на сайті LDS.org—які будуть заохочувати проведення обговорень усіма провідниками, членами Церкви і сім'ями протягом цього року і в майбутньому.

Фокус цього навчання—“Зміцнення сім'ї і Церкви через священство”. Під час навчання члени Першого Президентства і Кворуму Дванадцятьох Апостолів разом з іншими генеральними авторитетами і верховними чинами дають натхненні настанови щодо того:

- Як сім'ї можуть знаходити силу і спокій через силу священства.
- Як допомогти кожній сім'ї насолоджуватися благословеннями священства.
- Як ті, хто мають ключі священства, зміцнюють домівки і сім'ї.

- Яким чином служити так, як це робив Христос.
- Як виховувати дітей у світлі та істині.

Усі церковні підрозділи отримають копії DVD, і від рад приходів і колів вимагається переглянути їх повністю. Потім їм слід порадитися про те, як допомогти членам колів і приходів отримати користь від цих настанов.

На зборах і на уроках члени Церкви можуть переглядати й обговорювати окремі частини цього DVD. Для глибшого засвоєння, сім'ї та окремі особи можуть доповнити перегляд цих частин додатковими матеріалами з сайту www.lds.org.

Де б не проходило це навчання, його найбільш впливовою частиною буде обговорення після закінчення перегляду. Коли провідники, члени Церкви і сім'ї будуть обдумувати почуте й свої відчуття, ділитися засвоєним та відчутим і свідчитимуть про це, Святий Дух надихатиме їх і навчатиме, як застосувати ці настанови в їхніх індивідуальних обставинах. Завдяки такому досвіду це всесвітнє навчання провідництва допоможе зміцнити сім'ї і Церкву по всьому світу. ■

Стоячи біля будинку Мері Філлінг Сміт в історичному парку “Ось це місце”, старійшина М. Рассел Баллард, Лінда К. Бертон, старійшина Рональд А. Разбанд, Елейн Ш. Дальтон, Розмарі М. Уїксом і єпископ Гарі Е. Стівенсон обговорюють благословення наявності священства у кожній домівці.

ВІДПОВІДЬ НА ЗАКЛИК ЗБІЛЬШИТИ КІЛЬКІСТЬ МІСІОНЕРІВ:

Плекати місіонерський настрій вдома і в Церкві

Хезер Уїтл Ріглі

Церковні новини та події

Єпископ Віктор Ногалес із приходу Паркуе Чакабуко, колу Конгресо, в м. Буенос-Айрес, Аргентина, сидить навпроти дошки для оголошень, покритої фотографіями 37 молодих чоловіків і жінок його приходу. Коли хтось із них їде на місію, він біля фотографії цієї людини поміщає папірець з інформацією.

“Мої молоді люди дуже радіють, коли приходять до мого офісу і бачать ці фотографії та підписи,—каже він.— Це мотивує їх самих готуватися їхати на місію”.

Цей приход у Буенос-Айресі є прикладом духу місіонерської роботи. Протягом перших шести місяців 2012 року, 19 молодих людей—14 з яких навернені—полишили свої домівки, щоб відслужити на місії повного дня у восьми країнах. Зобов’язання служити на місії взяли на себе понад 80 відсотків гідних молодих людей.

Протягом останніх років провідники Церкви кілька разів висловлювали запрошення, спрямовані на збільшення кількості молодих людей, які служитимуть на місії.

На генеральній конференції в квітні 2005 року, невдовзі після того, як Церква видала *Проповідуйте Мою євангелію: Путівник для місіонерського служіння*, старійшина М. Рассел Баллард,

з Кворуму Дванадцятьох Апостолів, порадив сім’ям і провідникам підсилювати дух місіонерського служіння і готувати більшу кількість молодих чоловіків і молодих жінок, щоб служити з честю, допомагаючи їм зрозуміти, хто вони, і навчаючи їх доктрині (див. “Ще один”, *Ліягона*, трав. 2005, с. 69).

Оголошення Президента Томаса С. Монсона на жовтневій конференції 2012 р. щодо зменшення віку для початку місіонерського служіння, є ще одним нагадуванням про те, що Господь прискорює Свою роботу.

На сьогоднішній день багато сімей і провідників Церкви прислухалися до цих послань і встановлюють на своїх територіях багату традицію місіонерського служіння.

Допомагати молоді усвідомлювати, хто вони

Коли єпископа Ногалеса запитали, як він зміг надихнути на служіння так багато молодих людей, він відповів: “Коли мене покликали служити єпископом, моїм пріоритетом була молодь мого приходу, і я чітко пояснив іншим провідникам приходу, що нам слід стати частиною їхнього життя”.

Наприклад, усі місіонери з Чакабуко до свого служіння мали у приході покликання. Часто ново-навернених та малоактивних членів Церкви запрошували служити вчителями, що готувало їх до проповіді євангелії.

Єпископ Ногалес також допомагав молоді готуватися духовно, організувавши співпрацю з місцевими місіонерами повного дня.

Коли місцеві провідники і члени Церкви зобов’язалися допомагати молоді приходу, їхньою нагородою стало надзвичайне зростання місіонерського духу.

Сім’я, орієнтована на місіонерське служіння

Гарт і Елоїз Андрус з Дрейперу, шт. Юта, США, знають, що означає мати сім’ю, сповнену місіонерським духом. У них 17 онуків, які відслужили на місії, і самі вони служили на шести місіях.

“Починати плекати дух місіонерського служіння в сім’ї слід тоді, коли діти ще малі”,—сказав брат Андрус.

Сестра Андрус погоджується: “Не чекайте мовчки свого відбуття, щоб служити на місії, вам слід говорити про це з вашими дітьми й онуками, щоб не виникало навіть питання—*коли* ви поїдете на місію, і тим більше не було питання *чи* ви поїдете взагалі”,—сказала вона.

Також важливо навчати молодь тому, хто вони, показуючи приклад місіонерського служіння. Брат і сестра Андрус прийняли своє перше покликання у 1980 р., коли на місію їхав їхній наймолодший син.

Єпископ Віктор Ногалес стоїть біля дошки оголошень з фотографіями усіх молодих людей його приходу, включаючи тих, хто зараз служить на місії.

Один онук написав їм після того, як отримав подарунок, який вони йому прислали, щоб допомогти підготуватися до місії. “Він подякував нам [за подарунок], але сказав: “Набагато важливіше подякувати вам за приклад, яким ви для мене були”, — зазначила сестра Андрус.

Навчати доктрині

“Наша молодь має право сподіватися, що їхні батьки, церковні провідники і вчителі подбають про те, щоб вони знали і розуміли євангелію Ісуса Христа,—сказав старійшина Баллард.—Святий Дух буде підтверджувати істину в їхніх серцях і запалюватиме Світло Христа у їхніх душах. І тоді у вас буде *ще один* повністю підготовлений місіонер” (М. Рассел Баллард, “Ще один”, с. 71).

На відстані 9600 км від Буенос-Айреса, у сільській філії Хорсшу Бенд, біля Бойсі, шт. Айдахо, США, також значно активізувалося місіонерське служіння, коли сім’ї і провідники почали завзятіше навчати молодь євангелії.

З маленької філії, чисельністю 75 чоловік, дев’ятеро молодих людей служать на місії.

Старійшина Рассел М. Нельсон, з Кворуму Дванадцятих Апостолів, наголосив на причинах служіння і користі, яка від нього йде. “Усі місіонери ... служать з єдиною метою—покращити життя інших людей,—сказав він.—Рішення служити на місії вплине на духовне майбутнє місіонера, його або її подружжя і їхнє потомство на багато наступних поколінь. Бажання служити є природним результатом

чийогось навернення, гідності і підготовки” (“Зверніться до місіонерів! Вони можуть вам допомогти!” *Ліягона*, лист. 2012, с. 18).

Мартін Уокер, президент колу в Емметті, шт. Айдахо, погоджується. “Служіння на місії ставить молоду людину на шлях, який вплине на цілі покоління,—каже він.— Усім колом ми робимо все можливе, щоб підготувати молодих людей до служіння на місії”.

Частина цієї підготовки полягає в тому, що молодь навчають доктрині. Молодь з філії Хорсшу Бенд має можливість відвідувати щотижневі уроки місіонерської підготовки, які проводить колишній президент місії—це навчання доповнює місіонерське навчання, яке надається в колі в рамках щомісячних зборів підготовки молоді до служіння на місії і щорічного літнього табору для носіїв Ааронового священства.

ЛаРене Адам—одна з шістьох дітей брата і сестри Андрус—служила опліч свого чоловіка, Джима, на місії в Копенгагені, Данія, з 2007 по 2009 р. Вона свідчила про важливість навчання дітей євангелії в домівках.

“Одним із найдієвіших способів допомогти вашим дітям зміцнити свідчення про місіонерську роботу—це проводити домашні сімейні вечори і сімейні вивчення Писань,—сказала вона.—Якщо ви дасте їм таку міцну основу вивчення євангелії і отримання євангельських знань, вони будуть набагато краще підготовленими і набагато більше знатимуть про євангелію”. ■

Молоді місіонери Церковного служіння знаходять радість у служінні

Каролін Картер

Церковні новини та події

Старійшина Ернесто Сарабія носив чорну місіонерську табличку кожного дня свого місіонерського служіння. Але його місіонерське покликання відрізнялося від тих, які були у багатьох інших—старійшина Сарабія служив молодим місіонером Церковного служіння (ММЦС) в офісі місії Хермосільйо в Мехіко.

“Ми визнаємо, що деяким нашим молодим чоловікам і жінкам можливо не варто зустрічатися з труднощами і випробуваннями служіння на місії повного дня”,

—сказав

М. Рассел Баллард, з Кворуму Дванадцятих Апостолів.

Та це, за його словами, не означає, що вони не можуть брати участь у благословеннях місіонерського служіння (“Ще один”, *Ліягона*, трав. 2005, с. 71).

Старійшина Рассел М. Нельсон, з Кворуму Дванадцятих Апостолів, сказав: “Місія—це добровільний акт служіння Богу і людству” (“Зверніться до місіонерів: Вони можуть вам допомогти!” *Ліягона*, лист. 2012, с. 18) і є багато видів такого служіння.

Для тих, від кого з поважних причин служіння на місії повного дня не вимагається, або для тих, хто змушений повернутися додому передчасно, програма ММЦС може надати чудовий досвід місіонерського служіння.

Вимоги для служіння

ММЦС мають бути фізично, розумово, духовно та емоційно здатними виконувати обов’язки своїх покликань, які ретельно для них підбираються.

Доручення ММЦС можуть тривати від 6 до 24 місяців і можуть займати від двох днів на тиждень, до роботи з повною зайнятістю. Є можливості служити в громаді, а також з дому. Можливі завдання ММЦС можуть включати сімейно-історичні дослідження, роботу в області інформаційних технологій, в якості помічника в офісі місії, в коморі єпископа та інші.

Підтримка сім’ї і священства

Батьки, провідники священства і члени Церкви можуть допомогти потенційним ММЦС

підготуватися до служіння на місії.

Сім’я сестри Елізи Джой Янг дала їй вагомий підтримку, коли підвозила її до офісу і з офісу Церкви в Сідней, Австралія.

Старійшина Майкл Хіллам, який працює у розподільчому центрі Гонконгу, сказав: “Мені допомогли підготуватися вчителі моєї ранкової семінарії і провідники Товариства молодих чоловіків”.

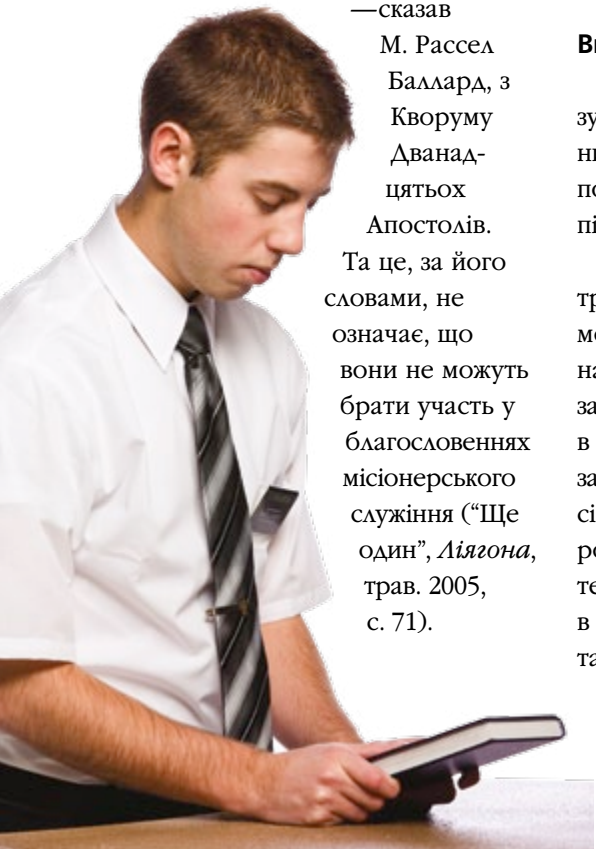
Жертва приносить благословення

Сестра Янг жертвує своїм вільним часом, який залишається після її роботи з неповною зайнятістю, щоб служити на місії церковного служіння. Вона сказала: “Я відчуваю себе ближче до мого Небесного Батька, знаючи, що допомагаю Йому”.

Крім надання духовних благословень, служіння на місії церковного служіння надає молодим місіонерам цінні соціальні та професійні можливості. “Моя місія показала мені, що я можу працювати, самостійно знаходячи роботу”, — сказала сестра Янг. (Раніше вона працювала лише там, де їй могли допомогти).

Хоча не вся доросла молодь, яка бажає, може служити, однак докладаються великі зусилля для того, щоб задовольнити потреби кожної гідної дорослої молодої людини. Молоді чоловіки і жінки, що бажають служити таким способом, можуть поговорити зі своїм єпископом чи президентом філії, які можуть знайти для них підходящі варіанти.

Дізнайтеся більше на сайті news.lds.org ввівши у пошук “young church-service missionaries”. ■

Члени генерального президентства Товариства молодих жінок і Товариства допомоги подорожують Азійською територією

Бренда Франдсен, спеціаліст з медіа Азійської території

За участю Девіда О. Хіпса, Пола Стівенса та Лінди Рей Понд Сміт

Протягом дев'яти днів у листопаді 2012 р., Мері Н. Кук, перший радник у генеральному президентстві Товариства молодих жінок, та Лінда С. Рівз, другий радник у генеральному президентстві Товариства допомоги, наставляли і надихали сестер молодшого і старшого віку скрізь в Азійській території.

Подорож співпала з оголошенням про оновлений навчальний план для молоді *За Мною йдіть*, який буде використовуватися на зборах Товариства молодих чоловіків, Товариства молодих жінок та на Недільній школі для молоді з січня 2013 р. Новий навчальний план задумано так, щоб допомогти вчителям більшою мірою навчати за прикладом Спасителя і мати глибший зв'язок з членами класу.

Після поїздок сестри Кук і сестри Рівз до Азійської території багато молодих людей та їхніх батьків з Азії розповідали, що тепер вони мають більшу мотивацію очистити свої життя й

**У Тайвані
Мері Н. Кук і
Лінда С. Рівз
зустрілися
з територіальними
авторитетами і
Тайванськими
провідниками
священства
і членами
Церкви.**

відновити зосередженість на тому, щоб стати прикладом у своїх місцевих громадах.

У Гонконзі сестра Рівз пообіцяла молоді: “Якщо ви залишатиметеся чистими у вашому житті, ви зможете з упевненістю стояти перед будь-ким!”

Отримавши натхнення з її слів, 12-річна Танг Как Кей розповіла після зборів: “Я знаю, що мені треба читати Книгу Мормона щодня. Брошура *Заради зміцнення молоді* навчила мене каятися і жити праведно, щоб через мене могло випромінюватися Світло Христа і справжнє щастя”.

В Індії сестра Кук зустрілася з членами Церкви у новому будинку зборів у Ченнайському Індійському окрузі і з членами Церкви нового Гайдерабадського Індійського колу і переконувала дорослу молодь готуватися до майбутнього. “Підготуйтеся, здобуваючи освіту,—заохочувала вона,—щоб у вас були навички, які допоможуть вам будувати царство. Зосередьтеся на вашій сім’ї і на тому, що ви можете зробити, аби благословити членів вашої сім’ї, і на вашій духовній підготовці, щоб ви були гідними духовних підказок і знали, куди йти і що робити”.

В Індонезії сестра Рівз брала участь у першій конференції нового Суракартського Індонезійського колу. “Ми відчували їхній смиренний і сповнений любові дух. Які вірні члени Церкви!”—зауважила вона.

Потім сестра Рівз відвідала Малайзію, де обговорювала з групою сестер з Товариства допомоги найбільш пекучі питання Товариства допомоги, як організації в Малайзії, і те, як Церква може надавати спрямування і натхнення.

У Тайвані сестра Рівз відзначила силу та відданість місцевих членів Церкви. “Ми такі щасливі знати, що вони живуть відданим життям і постійно відвідують храм. ... Члени Церкви є сповненими любові прикладами для своїх друзів та сусідів”,—сказала вона. ■

ФОТОГРАФІЯ ЯНГ ЧІ-ВЕНА

Молодь усього світу показує, як вони стоять на святих місцях.

Заклик щодо фотографій молоді

Тема спільних заходів цього року “Сійте на святих місцях і не сходьте” (УЗ 87:8). Молоді чоловіки і жінки, редакція журналу *Ліягона* шукає фотографії, де зображено, як ви стоїте на святих місцях. Фото можуть показувати, як ви проводите час зі своїми сім'ями, служите, виконуєте місіонерську роботу, займаєтеся творчістю, вивчаєте євангелію, досліджуєте природу та інше! Ось як подавати ваші фотографії:

- Нехай хтось сфотографує вас, коли ви стоїте на святому місці.
- Надішліть вашу фотографію з високою роздільною здатністю на liahona@ldschurch.org.
- Додайте до фотографії пояснення, чому це місце для вас святе.
- Вкажіть у своєму електронному листі ваше повне ім'я, дату народження, назву приходу і колу (або філії та округу) й електронну адресу ваших батьків.

Фотографії молоді з усього світу будуть показані у наступному номері журналу.

Апостол відвідує Марокко

У грудні 2012 р. після створення 3000-го колу Церкви в Сьєрра-Леоне у

Західній Африці, старійшина Джеффрі Р. Холланд, з Кворуму Дванадцятих Апостолів, наніс особливий візит до малесенької віддаленої філії Церкви у Рабаті, Марокко.

На особливому недільному духовному вечорі старійшина Холланд розповів, що провідники Церкви люблять кожного члена Церкви по всьому світу, незалежно від того, як їх мало або як далеко вони знаходяться.

“Вас не забуто і ви є частиною чудової роботи, оскільки Господь визначає і прискорює збирання Ізраїля у цьому великому останньому розподілі”, — сказав він.

Освячено храм у Тегусігальпо, Гондурас

У неділю, 17 березня 2013 р., після святкового концерту і тритижневих днів відкритих дверей, було освячено храм у Тегусігальпо, Гондурас, на трьох сесіях, які транслювалися до всіх підрозділів Церкви у Гондурасі та Нікарагуа.

Члени Церкви з Гондурасу, які раніше регулярно подорожували протягом кількох годин до храму в м. Гватемала, раділи, коли спостерігали освячення першого храму країни в Гватемалі. Будівництво храму було вперше оголошено у листі Першого Президентства від 9 червня 2006 року, і служба, присвячена початку будівництва, відбулася 12 вересня 2009 року.

Президент Монсон відвідує Німеччину

У другій половині 2012 р. Президент Томас С. Монсон відвідав Німеччину, щоб зустрітися з членами Церкви в Гамбурзі, Берліні, Мюнхені та Франкфурті, Німеччина, і заохочувати їх слідувати за Ісусом Христом.

“Він навчав прощенню, прощаючи,— сказав він членам Церкви у Франкфурті.— Він навчав співчувати—співчуючи. Він навчав відданості—віддаючи Себе”.

Святий Дух допомагає мені

З того часу, як моя сім'я приєдналася до Церкви, я бачив силу, яка приходить від читання *Ліягони*. Саме через глибокі слова, які вона містила, я отримав натхнення служити на місії. В журналі обговорюється багато тем, але, коли я його читаю, для мене найважливіше, чого мене навчає Святий Дух. Дійсно, ми будемо вільними —навіть на “території ворога” (див. Бойд К. Пекер, “Як вижити на території ворога”, *Ліягона*, жовт. 2012, с. 34)—якщо вивчаємо, читаємо і застосовуємо принципи, яким нас навчають. Спаситель живе, священство є на землі, і Бог є на небесах.

Ньютон Т. Сеньянг, Уганда

Виправлення

У жовтневій *Ліягоні* 2012 р. було неправильно вказано авторство фотографій до статті “Організовано перший кіл у Індії” на сс. 76–77. Фотографувала сестра Гледіс Уїгг. Ми перепрошуємо за помилку.

У грудневій *Ліягоні* 2012 р. насправді сім'я Віхіль, про яку йшла мова у статті “Священні зміни” с. 36, охристилася у липні 2010 р., а не в червні 2011. Також Андреа Віхіль народилася в липні, а не в серпні 2012 р.

В *Ученнях Президентів Церкви: Лоренцо Сноу*, зображення на сторінці 2 було названо неправильно. Це зображення сина Президента Сноу, Олівера Годдарда Сноу. Також у написі під фото на сторінці 28 треба поміняти імена Бригама Янга мол. і Френсіса М. Лаймана.

ПИТИ З ДЖЕРЕЛА

Аарон Л. Вест

Редактор, церковний відділ видавництва

Коли ми говоримо про красу храмів, то зазвичай згадуємо шпилі, вікна і розписи на стінах. Ми з благоговінням говоримо про христильні купелі, кімнати ендаументу, кімнати для запечатування та цілестіальні кімнати.

Але коли пророк освячує храм для Господа, він освячує всю споруду, не лише всім помітні красиві деталі. У молитві освячення храму в Канзас-Сіті, штат Міссурі, Президент Томас С. Монсон сказав: “Ми освячуємо територію, на якій стоїть храм. Ми освячуємо кожну деталь цієї прекрасної споруди, від підземного фундаменту до величної статуї Моронія, яка вінчає його найвищу точку”¹. Коли Президент Джозеф Філдінг Сміт промовляв молитву освячення храму в Огдені, штат Юта, він освятив “фундамент, стіни, підлогу, стелі, вежу та всі частини споруди” і молився про захист “усіх механізмів, електропроводу та устаткування, вентиляційної системи та ліфтів, а також усього, що є у цій споруді”².

Я вдячний, що Господь надихає Своїх пророків освячувати кожну частину в

*Ісус Христос
є джерелом
живої води.*

кожному храмі. Хоча дверні завіси або система освітлення мають явно менше значення, ніж олтар у кімнаті запечатування, такі незначні деталі впливають на кінцеву піднесену мету храму.

Завдяки одній з таких незначних деталей я засвоїв важливий урок. Якось я був у Солт-Лейкському храмі і вже збирався йти з переодягальні після виконання обряду за померлих. Помітивши фонтанчик для пиття, я зрозумів, що хочу пити, тож я нахилився, щоб зробити пару ковтків. На думку спали такі слова:

Ти п'єш цю воду в храмі, але чи ти дійсно п'єш живу воду, яка є тут?

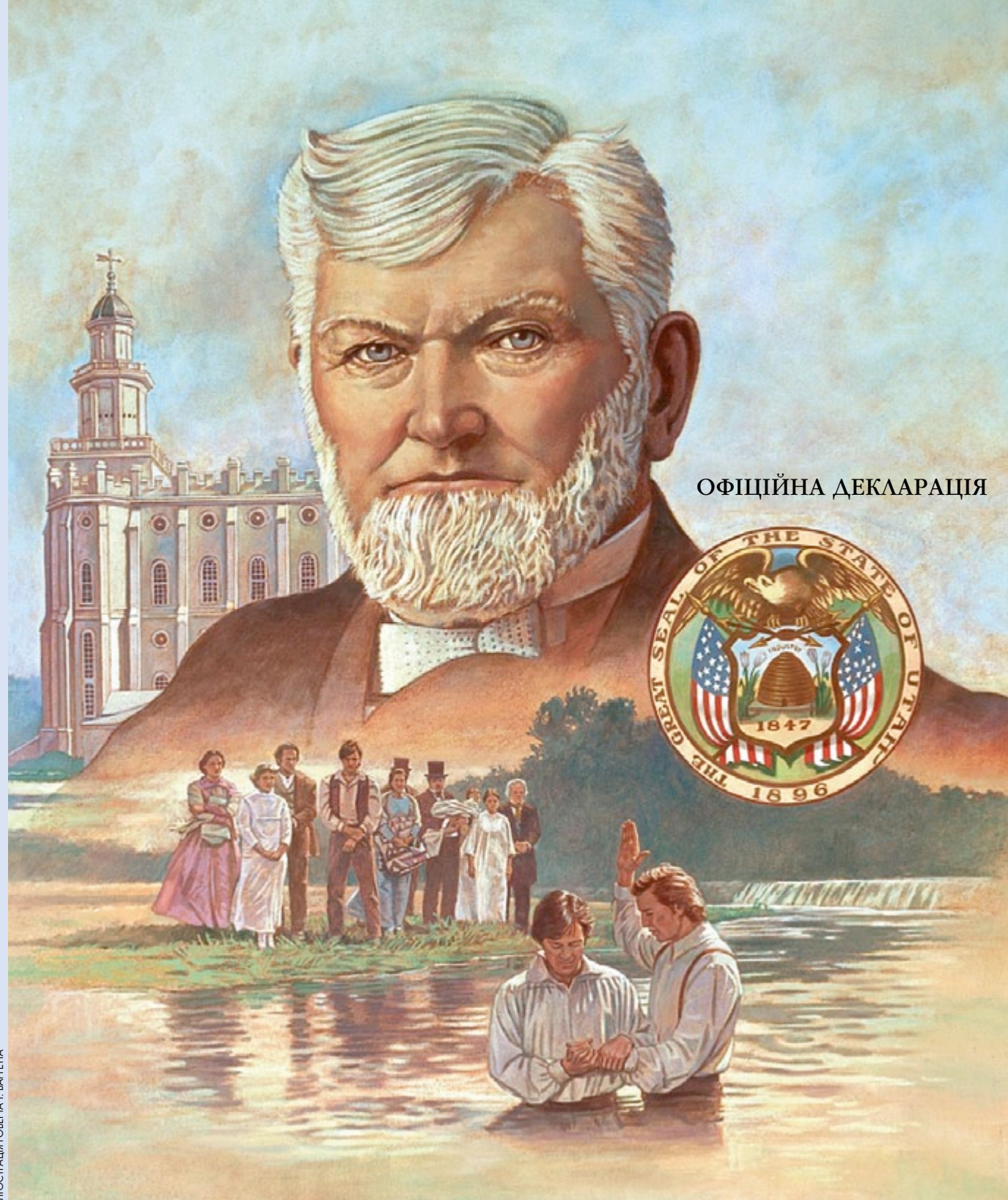
Це було не голосне засудження—лише м'який докір і запитання, яке пронизує душу.

Моею відповіддю на це запитання було “ні”. Я не напивався досхочу живою водою храму. Я мав визнати, що кілька хвилин тому, коли я проходив обряди за померлих, мої думки десь блукали. І хоча я зробив гарну справу для людей, яким була потрібна моя допомога, я не дозволив собі отримати всю потрібну мені допомогу.

Тепер щоразу, коли я йду храмом, я шукаю фонтанчик для пиття і зупиняюся попити. Я запитую себе, наскільки я наповнююся живою водою. Моя відповідь: все ще недостатньо. Але моя спрага збільшується. ■

ПОСИЛАННЯ

1. Thomas S. Monson, in “Kansas City Missouri Temple: ‘Beacon of Divine Light’—an Offering of Hands and Hearts”, *Church News*, May 12, 2012, ldschurchnews.com.
2. Joseph Fielding Smith, in “Ogden Temple Dedicatory Prayer”, *Ensign*, Mar. 1972, 12.

ОФІЦІЙНА ДЕКЛАРАЦІЯ

УІЛФОРД ВУДРАФФ

Уілфорд Вудрафф служив на місії у Великобританії в 1840-х рр. Завдяки його служінню більше 1000 людей були **охрищені**. Згодом Уілфорд Вудрафф служив президентом **храму в Сент-Джордж, штат Юта**. Будучи Президентом Церкви, він сприяв тому, щоб **Юта** стала штатом. Він також отримав одкровення і видав **Офіційну декларацію 1**, де святим було сказано припинити практику полігамії.

Актори змальовують сцени з життя Ісуса Христа у відео-фільмах, розміщених он-лайн на сайті biblevideos.lds.org; кілька сцен з останнього тижня життя Спасителя розміщено в статті на с. 26. У статті “Місія та служіння Ісуса Христа” (с. 18) старійшина Рассел М. Нельсон навчає про чотири аспекти Спасителевого служіння, які ми можемо наслідувати у власному житті.

ЦЕРКВА
ІСУСА ХРИСТА
СВЯТИХ
ОСТАННІХ ДНІВ